

ВІСНИК THE HERALD

- VISNYK

Свобода народам!
Свобода людині!

Спільно - політичний місячник

З М І С Т

Наше 25-річчя	1
Революційна ОУН дає повну підтримку Блаженнішому Йосифові	4
Лист ГУ ООЧСУ до Риму	4
Бласні сили і спільний фронт — гарантія перемоги	5
Вол. Гаврилюк — Листопадова ніч	5
Звернення Проводу ОУН до Українського Громадянства	6
С. Корнич — Огляд світових подій	7
Д-р М. Кушнір — Проблеми перед нами	11
І. Дзюба — „Учіться в Симоненка бути людьми”	13
Оксана Керч — „Мальви”	17
Л. Полтава — Перед імперським святом	18
М. Ільченко — Девальвація доляра	20
В. С-ко — Чи існують ворожі мови?	23
М. Островерха — Уламки з широкого світу	26
Михайло Гікавий — Мої зустрічі	27
С. Женецький — З життя українців у Польщі	28
І. Левадний — Київ у перший день війни	30
З життя Відділів	31
Хроніка	33

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОВОРОНИ
ЧОТИРЬОХ
СВОБІД
УКРАЇНИ

У ВИДАВНИЦТВІ ООЧСУ МОЖНА НАБУТИ ТАКІ КНИЖКИ:

Е. Маланюк: Illustrius Dominus Mazepa — тло і постать, стор. 32	0.50	Л. Полтава: 1709 (роман), стор. 224, ціна: т. о. 2.50 м. о.	2.00
Е. Маланюк: Малоросійство, стор. 36	0.50	Я. Стецько: 30-те Червня 1941 р., стор. 463, ціна: т. о. 7.00, м. о.	6.00
Е. Маланюк: До проблеми большевизму, стор. 82	1.00	М. Сосновський: Україна на міжнародній арені 1945-1965, стор. 272	3.50
Е. Маланюк: Нариси з історії нашої культури, стор. 80	0.50	Ф. Б. Корчмарик: Духові впливи Києва на Московщину в добу Гетьманської України, стор. 245	4.00
Е. Маланюк: Остання весна (поезії), стор. 104	1.50	✽ Коссак-Охримович-Тураш, стор. 190, ціна: т. о. 4.00, м. о.	3.00
Е. Маланюк: Серпень (поезії), стор. 72	2.00	О. Дяків-Горновий: Ідея і чин, стор. 408, т. о.	5.00
✽ Історія Русів, стор. 346	3.00	П. Савчук: Гетьман Мазепа	2.00
Д. Донцов: Підстави нашої політики, стор. 210	2.75	П. Савчук: Ідея і любов (драма на 3 дії)	0.50
Д. Донцов: Правда прадідів великих, стор. 95	1.00	П. Савчук: Чотирьох з мільйонів (трагедія на 5 дій)	1.00
Д. Донцов: Хрестом і мечем, стор. 319, ціна: т. о. 5.00, м. о.	4.00	П. Савчук: Облога замку (мелодрама на 5 дій)	1.00
О. Оглоблин: Гетьман Іван Мазепа та його доба, стор. 410	6.00	О. Вабій: Повстанці (поема), стор. 180	2.00
О. Оглоблин: Думки про Хмельниччину	1.00	О. Запорожець: В одвічній боротьбі, стор. 370	2.00
О. Оглоблин: Українсько-московська угода, сторінок 100	0.50	Вадам Лесич: Кам'яні луни	1.50
О. Оглоблин: Хмельниччина і українська державність, стор. 24	0.25	Р. Володимир: Палкі серця (поезії), стор. 215	2.50
О. Оглоблин: Думки про сучасну українську історіографію, стор. 87	1.50	Зореслав: З ранніх весен (поезії), стор. 112	2.00
А. Княжинський: На дні ССРСР, стор. 232	2.75	„ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ“ — історичний збірник УСС, 1914-1964, стор. 608, т. о.	12.00
У. Самчук: Чого не гоїть вогонь (роман) сторінок 288	3.75	В. Гаврялюк: Тінь і мандрівник (поезії), стор. 105	2.00
Ф. Одрач: Щебетун (повість), стор. 294	2.50	М. Кушнір: Край і еміграція, стор. 47	0.75
Т. Ерем: Советський акваріум, стор. 142	0.50	М. Островерха: На закруті, стор. 142	2.00
Л. Старицька-Черняхівська: Іван Мазепа, сторінок 154	1.25	М. Островерха: Великий Василянин, стор. 48	0.50
Л. Старицька-Черняхівська: Останній сніг, сторінок 44	0.50	М. Островерха: Гомін здалека, стор. 127	1.50
М. Щербак: Багаття (лірика), стор. 64	0.75	М. Островерха: Влиски і темряви (спогад), стор. 208	2.00
М. Щербак: Шлях у вічність, стор. 29	0.25	М. Островерха: Чорнокнижник із Зубрівки, стор. 32	0.50
В. Гришко: Панславизм в советській історіографії і політиці, стор. 37	0.25	М. Островерха: Грозна калини, стор. 132	2.00
В. Кравців: Людина і воєк (сл. п. Р. Шухевича-Чуприяки), стор. 31	0.25	М. Островерха: Без докору (міркування на мистецькі теми), стор. 154	1.50
РІЧНИКИ ВІСНИКА (тверда оправа)	8.00	М. Чубатий: Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східнослов'янських націй	2.50
Е. Ляхович: Перевірка наших позицій, стор. 15	0.25	Хосе Ортега-і-Гассет: Вунт мас	2.00
Е. Ляхович: Форма і зміст українських змагань	2.50	АНГЛОМОВНІ ВИДАННЯ:	
В. Січинський: Крим (історичний нарис), стор. 31	0.25	Le Yasseur De Beauplan: A Description of Ukraine	3.00
П. Мірчук: З мого духа печаттю (25-ліття ОУН), стор. 30	0.50	N. Chirovsky: Old Ukraine, 480 pp.	7.00
П. Мірчук: Відродження української ідеї, стор. 63	1.00	N. Chirovsky: The Economic Factor in the Growth of Russia, 178 pp.	3.75
П. Мірчук: Під покров Богородиці (свято УПА), стор. 32	0.25	N. Chirovsky: The Ukrainian Economy, 93 pp.	1.50
П. Мірчук: Українська визвольна справа і українська еміграція	1.00	N. Chirovsky: An Introduction to Russian History, 280 pp.	4.50
П. Мірчук: Українська Повстанська Армія — 1942-1952, стор. 319	2.00	L. E. Dobriansky: The Vulnerable Russians, 454 pp.	6.00
П. Мірчук: Українська Державність 1917-1920, стор. 400	5.00	I. Mirchuk: Ukraine and its People, 280 pp.	3.00
С. Збараський: Крути, стор. 104	1.00	O. Honcharuk: If war Comes Tomorrow, 63 pp.	1.00
Г. Косинка: Фавст з Поділля, стор. 95	1.00	W. Dushnyck: The Ukrainian-Rite Catholic Church at the Ecumenical Council (1962-1965), 191 pp.	3.00

Замовлення висилати на адресу:

V I S N Y K

P. O. Box 304, Cooper Station
New York, N. Y. 10003

ОРГАНІЗУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОШИРЮЙТЕ „ВІСНИК ООЧСУ“!

ВІСНИК

НАШЕ 25-РІЧЧЯ

Цього року минає 25 років від того часу, коли в З'єднаних Штатах Америки, в Нью Йорку створився Комітет помочі УПА, з якого пізніше в Ньюарку постав Перший, а в Нью Йорку Другий Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України.

Ініціатором і промотором створення цієї організації, як і першим її головою був Євген Ляхович. В надрукованій у „Віснику ООЧСУ” в 1957 році статті він пригадує, як по закінченні другої світової війни почали надходити з Європи вістки з різних кол, інституцій, політичних організацій, які інформували про події, що відбувалися там під час війни. „Для нас, українських націоналістів, — пише він, — найцікавіше було, як там вив'язався український революційний рух, в який ми вірили і який упродовж років поміж двома війнами з Америки активно підтримували. Одна сторона, очолювана Степаном Бандерою, повідомляла нас про велику і позитивну дію, яку виконувала ООН під час війни, а друга, яку очолював полк. Мельник, повідомляла нас, що було навпаки, при тому малювала першу дуже чорними красками”.

Переконавшись, що революційна дія на Україні продовжувалась, що український нарід вилонив із себе величну і славу Повстанську Армію та її політичну надбудову Українську Головну Визвольну Раду, Євген Ляхович з групою друзів вирішив активно допомагати воюючій Україні. Датою створення ООЧСУ, що виписала на своєму прапорі: „Свобода слова — свобода релігії — свобода від страху і свобода від голоду”, називає її основоположник день 15 червня 1946 року.

Перший об'їзник новоствореної організації починався словами: „Заклик до всіх людей українського походження, що в минулому помагали й бажають помагати на будуче українському народові визволитися з комуно-москов-

ської незолі й відзискати ті свободи, що проголошені в Атлантийському Чартері”. Цей об'їзник підписали: члени Тимчасової Головної Управи: Є. Ляхович — голова, Т. Рудий — місто голова, Г. Бакуменко — секретар, Б. Бучак — секретар в англійській мові, М. Леськів — організатор, І. Різник — касир, М. Гаврилко — правний дорадник. Деякі з них, як і урядники обох Відділів по короткому часі відпали, але на їх місце з'являлися нові й нові, поповнюючи ряди молодого організації.

З самого початку своєї діяльності ООЧСУ діставала з Європи, навіть з українських земель велику кількість матеріалів, які перекладалось на англійську мову і пересилалось до конгресменів, сенаторів та інших впливових осіб, газет та громадських і політичних організацій. Крім того перекладалось і висилалось до Уряду та різних дипломатичних представництв в ООН численні меморіяли з підписами українських церковних і світських осіб в Європі. Почалася широка збірка на медикаменти для воїнів УПА, а також для потребуючих українців на вигнанні. Для пропаганди своїх цілей і згуртування українських патріотів при Головній Управі ООЧСУ почав виходити „Вісник”, спершу на циклостиллі, а вже по першому річному з'їзді друком. Тим часом почали прибувати з-поза океану визнавці спільної ідеї, активні учасники визвольної боротьби, які негайно вступали до рядів ООЧСУ, вносячи в неї „свіжу кров”. Як одного з таких перших активних згадує Євген Ляхович Ігната Білинського. „На другому Річному З'їзді, — пише він, — після того, як я побачив, що властиво в мене сталевого здоров'я нема, його обрано головою ООЧСУ”.

Організація зростала. Прибували нові й нові люди. Поставали нові Відділи по більших, розсіяних по всій Америці громадах. І на черговому З'їзді вже можна було завважити кілька со-

ток представників, інтелігентних, розважних, здібних розв'язувати і найбільш заплутані суспільно-громадські проблеми.

Від самих початків діяльності ООЧСУ серед деяких кіл українського громадянства створився був стан, якщо не явної боротьби, то щонайменше агресивного спротиву й негачії нової організації, не зважаючи на те, що проголошували і здійснювали ООЧСУ цілі, ідей і засади мусіли заслуговувати з огляду на їх високий ідейний зміст і позитивність замірів на якнайбільшу симпатію. Тож українська спільнота, здорова в своєму ядрі, з її волею до боротьби, патріотизмом і жертвенністю, в більшості солідаризувалась з ідеями й політичними цілями, що їх голосила ООЧСУ, і давала їй всесторонню піддержку. У висліді цього ООЧСУ почала швидко зростати і з малого гурту патріотів розгорнулася в найбільшу українську ідеологічно-політичну організацію на американській землі з 50-ма Відділами, багатьма делегатурами й тисячами членства, з широко розбудованою сіткою Об'єднання Жінок Організації Чотирьох Свобід України.

В аналах ООЧСУ чергуються позиції досягів наполегливої і плянованої праці на внутрішньому — українському відтинку в змаганні за збереження духової, культурної і національної окремішності нашої спільноти, в формуванні ідейного і політичного її обличчя, в активному його наставленні до справи допомоги українському народові в його боротьбі з московським окупантом, а на зовнішньому відтинку — в пропагуванні ідеї суверенності і національно-державної незалежності України, в здобуванні прихильників української визвольної справи, у викриванні всіх форм московсько-большевицького імперіялізму.

Голови Головної Управи ООЧСУ в найтіснішій співпраці з управами Відділів і членством,

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003

передусім з його активом, кожний у свій час вклав максимум зусиль для розбудови Організації і залишив на ній свій духовий відбиток. Після згаданих угорі першого голови Є. Ляховича і другого — І. Білинського, потрудилися на цьому відповідальному пості І. Вовчук, Є. Лозинський, І. Винник. Неминучі в кожній громадській і політичній організації труднощі її провід і свідоме своїх цілей членство спільно переборювали, пам'ятаючи, що тільки об'єднаними зусиллями, в здисциплінованих лавах можна з успіхом виконувати головне завдання — допомогу своєму народові на Рідних Землях.

Про життєздатність ООЧСУ свідчить, між іншим, його видавнича діяльність: видання таких книжок, як Д. Донцова „Підстави нашої політики”, „Правда прадідів великих”, „Хрестом і мечем”, О. Оглоблина „Гетьман Іван Мазепа та його доба”, „Думки про Хмельниччину”, „Українсько-московська угода”, „Хмельниччина і українська державність”, „Думки про сучасну українську історіографію”, М. Чубатого „Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східнослов'янських націй”, поетичні твори Є. Маланюка, спомини А. Княжинського „На дні СРСР”, повість У. Самчука „Чого не гоїть вогонь”, Є. Ляховича „Форма і зміст українських змагань”, Хосе Ортега-і-Гассет „Бунт мас”, твори П. Мірчука, Б. Кравцева, Л. Старицької-Черняхівської, В. Лесича, М. Островерхи, В. Гаврилюка, В. Січинського, М. Щербака, спільне з ЛВУ видання книжки Я. Стецька „30-те червня 1941 р.”, англійською мовою видання Де Бопляна „Опис України”, М. Чировського „Стара Україна”, „Економічний фактор у зростанні Росії”, „Вступ до історії Росії”, Л. Добрянського „Вразливі росіяни” та ін.

До діяльності ООЧСУ і її Відділів належали в минулому періоді організування народніх університетів, українознавчих курсів і шкіл, активна співпраця з різними громадськими та політичними організаціями, активна участь у здвигненні пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, підтримування діяльності Українського Конгресового Комітету, участь у підготовчому Комітеті ПАУК для скликання Світового Конгресу Вільних Українців. Зокрема треба згадати про тверду поставу ООЧСУ супроти невгаваючого наступу Москви на українську еміграцію в фор-

мі культурного обміну, коекзистенції, змін виховання і агентурної діяльності в рядах еміграції.

Пресовий орган ООЧСУ „Вісник”, що почав появлятися майже від дня створення цієї організації, в листопаді 1971 року вийшов уже як 273-тє число, що разом становить кругло 9000 сторінок, виповнених статтями на внутрішньо- і зовнішньополітичні теми, статтями теоретиків української націоналістичної думки, дискусійними і проблематичними матеріалами, інформаціями з громадсько-політичного, культурного, наукового і мистецького життя, поезіями і творами сучасних поетів і письменників.

З перспективи минулого чвертьстоліття „Вісник”, відколи він з циклоstileвого перейшов на нормальний друк, можна з певністю твердити, що він був і залишився одним із тих небагатьох періодиків, які, зверставши такий довгий в умовинах еміграції час, успішно переборюючи фінансові труднощі, зберіг пряmolінійність і свій первісний ідеологічний напрям у теперішній добі нерішучості, вагань, апізменту і співіснування з червоним дияволом. „Вісник” постійно інформував своїх читачів про становище на рідних землях, з’ясовував цілі і завдання боротьби українського народу проти московських займанців, зокрема проти русифікації, поборював здегенеровану марксистську та всяку іншу матеріалістичну ідеологію, викривав суть московсько-большевицької імперіалістичної системи, навітлюючи кожночасні зміни в політиці окупантів на Україні і систематично давав коментовані огляди міжнародних подій.

„Вісник” широко навітлював на своїх сторінках новітній рух української патріотичної і націоналістичної молоді в Україні, передруковував надслані з рідних земель „захальвні” матеріали, реферував і коментував видавану там підпільну літературу.

Постійних співробітників та авторів „Вісника” доповнювали на протязі останніх 25 років сотні принагідних дописувачів, які прислали редакції матеріали про життя і діяльність Відділів ООЧСУ та інших організацій Визвольного Фронту, про маркантні події з політичної, громадської і культурної ділянок. Редакція „Вісника” спільними зусиллями з Головною Управою, своїми авторами й дописувачами старалася підносити журнал на щораз вищий рі-

вень, доказом чого можуть бути численні листовні признання, надіслані від багатьох осіб та організацій як з американського, так і з інших континентів.

З нагоди 25-річчя „Вісника” годі поминути мовчанкою його редакторів, що в різних часах самовіддано працювали над цим журналом: його першого редактора Євгена Ляховича, Ігната Білінського, Івана Вовчука, Степана Галамая, Миколу Чировського і Вячеслава Давиденка.

Своїми статтями у великій мірі збагачували зміст „Вісника” такі відомі автори і політичні діячі, як ідеолог українського націоналізму Дмитро Донцов, сл. п. Провідник ОУН Степан Бандера, Степан Ленкавський, теперішній Провідник ОУН і Голова ЦК АБН Ярослав Стецько.

На сторінках „Вісника” виступали, не згадуючи про його редакторів, такі відомі автори (приблизно в поазбучному порядку): Іван Боднарук, Василь Барка, Іван Базарко, Анатоль Бедрій, О. Бабій, Григорій Васькович, Наталія Полонська-Василенко, Микола Величківський, Зенон Винницький, Михайло Гікавий, В. Гаківничий, В. Гаврилук, Ярослав Гриневич, Н. Грінвальд, о. П. Фалько, Б. Казанівський, І. Керницький, В. Ласовський, Ждан Ласовський, Володимир Левенець, І. Карпович-Дубиняк, Михайло Кушнір, Мирон Заклинський, С. Женецький, Г. Завадович, Богдан Кравців, Оксана Керч, В. Куліш, Юрій Тис-Крохмалюк, Роман Кухар, Петро Кізко, Микола Климишин, Богдан Казанівський, Алла Коссовська-Давиденко, Євген Лозинський, Іван Людим, Вадим Лесич, Іван Левадний, Василь Луців, Лука Луців, С. Мудрик, Петро Мірчук, Л. Мойсеєва, Володимир Нестерчук, Софія Наумович, Олександр Оглоблин, Василь Орелецький, Михайло Островерха, А. Орликовський, Леонід Полтава, Микола Понеділок, Богдан Романенчук, Нестор Ріпецький, Слава Стецько, Богдан Стебельський, Олександр Соколишин, Константин Савчук, Володимир Трембіцький, А. Фурман, Д. Чайковський, П. Штепа, Лев Шанковський, Микола Щербак, В. Щербій, Теодор Терен-Юськів та ін.

З тих авторів, яких уже нема між живими, треба з вдячністю пригадати: М. Бутовича, О. Глобенка, Є. Маланюка, Ф. Одрача, В. Косаревича-Косаренка, В. Січинського, П. Савчука.

Кожний із згаданих вище авторів уклав біль-

ший чи менший камінь у будову українського національного муру, що протистоїть шаленим хвилям червоного моря, готового залляти так званий вільний світ. Частиною цього муру Визвольного Фронту є „Вісник”, офіціоз Організації Оборони Чотирьох Свобід України. Оборонці цього муру мають гарячу і глибоку віру в свою правду. А тільки така віра, — писав Ярослав Стецько у своїй статті „Київ проти Москви” (1965 р.), „тільки залізна послідовність у розбудові власних сил у всіх відношеннях, тільки власний грандіозний плян побудови світу, а не хитро-мудрі сподівання конфлікту між Пекіном та Москвою і небезпечні зародки ілюзій — тільки наша власна зовнішня концепція спільного фронту всіх волелюбних народів є передумовами і факторами, що принесуть перемогу”.

Очевидно, в існуванні „Вісника”, як і кожного іншого еміграційного періодика, основне значення має фінансова сторінка, яку Головна Управа в міру своїх можливостей старається полагодувати. Але чи витримає вона, коли кожного року зростають ціни на працю, друк, папір і припиняють свої існування американські часописи з мільйонами передплатників? Треба, щоб витримала! І численне членство ООЧСУ, передплатники та читачі „Вісника” напевно в цьому їй допоможуть. Бодай у малій мірі так, як допомагають десятками років жиди не лише витримати Ізраїлеві, а й розвиватися йому в оточенні ворогів. У малому місті Порт Елізабеті сіоніст Луїс С. закликав усіх жидів цього міста давати на Ізраїль, „поки не відчує справжнього болю”. 1.800 жидівських родин по жертвували 10 мільйонів доларів. Жертвенність української громади, незмірно біднішої від жидівської, а зокрема жертвенність членства ООЧСУ — поза сумнівом. Збірки на Визвольний Фронт в Америці з кожним роком зростають. Тож безсумнівно і „Вісник” напевно не скінчить своїх днів — по 25 роках існування — так, як кінчать в Америці численні його „по-братими” хоч би й з мільйоновими капіталами.

На своєму 16-му ювілейному з'їзді членство ООЧСУ зробить підсумки минулої праці і визначить програму дій на майбутнє. В боротьбу українського народу за свою державу ООЧСУ і її орган „Вісник” внесуть і свій ваговитий вклад.

РЕВОЛЮЦІЙНА ОУН ДАЄ ПОВНУ ПІДТРИМКУ БЛАЖЕННІШОМУ ЙОСИФОВІ

1-го листопада 1971 р. з Торонто, де перебував у той час голова Проводу революційної ОУН, вислано до Риму за підписом голови Проводу ОУН(р) і голови Уряду України 1941 року Ярослава Стецька та уповноваження представників Українського Визвольного Фронту з д-ром Романом Малащуком на чолі телеграму до Його Блаженства Верховного Архiepіскопа Йосифа, Кардинала Сліпого, Голови Архiepіскопського Синоду, який у той час розпочав, на радість усієї української спільноти, наради під своїм проводом. У телеграмі сказано:

„Український Народ беззастережно підтримує Вас, Блаженніший, і Синод Української Католицької Церкви у рішеннях оформити Патріархат. Вітаємо Вас, нашого першого Патріарха, повністю солідаризуємося з Вашим виступом на Синоді Єпископів у Ватикані і бажаємо Вам повної перемоги у боротьбі за правду Христа і України”.

ЛИСТ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ООЧСУ ДО РИМУ

До всіх Владик Української Католицької Церкви, що зібралися в місті Римі з приводу посвячення церкви св. св. Сергія і Вакха. На руки Їх Блаженства Верховного Архiepіскопа Кардинала Йосифа Сліпого.

Високостойні і Дорогі Українські Владики!

В імені Головної Управи та багатотисячного членства Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), найбільшої політичної і суспільно-громадської установи на терені ЗСА, висловлюємо велике вдволення з приводу мужнього виступу Їх Блаженства та інших наших Владик в обороні Української Католицької Церкви та Її вірних в Україні на форумі нарад Синоду Єпископату Католицької Церкви в Римі. Довідавшись про це, наступило велике піднесення духа серед нашого членства, яке готове дати кожній хвилині будь-яку піддержку великим починам наших Владик.

Рівночасно ми дуже затривожені поновним обмеженням Святішим Отцем прав нашої Українській Помісній Церкві поза межами України. Тому звертаємось до всіх Вас, наші Дорогі Владики, із закликом однодушно стати під проводом Їх Блаженства Верховного Архiepіскопа в обороні прав помісности нашої Церкви і спільно змагати до остаточного завершення Її в Українському Католицькому Патріархаті. В цьому однодушному змаганні наша Організація запевняє Вам беззастережну піддержку.

Остасмося з християнським привітом

Слава Ісусу Христу!

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ ООЧСУ:

Іван Вишник
Голова ГУ

Володимир Левенець
Діловий Секретар

ВЛАСНІ СИЛИ Й СПІЛЬНИЙ ФРОНТ — ГАРАНТІЯ ПЕРЕМОГИ

Вол. Гаврилюк

Упродовж минулих тижнів Україна та її визвольна політика стали одним з осередків міжнародного зацікавлення. Великий творчий потенціал української діаспори, спертій на визвольну боротьбу уявленої Української Землі, активізується. Наша динаміка виявилася в трьох напрямках: масових політичних акцій, дальшого формування спільного світового антіросійського, антикомуністичного визвольного фронту і в напрямі виборення Українським Церквам гідного місця, на яке заслуговує українська християнська нація в колі вселенського християнства.

Усі три напрями дії є нерозривною ланкою єдиного національного організму. Тисячні маси українців в Канаді, Америці, Франції, Німеччині, Аргентині, Австралії активно виступили в обороні державницьких прав України, що їх топчуть російські імперіялісти на чолі з такими обершелями, як Косигін. З такими самими визвольними чинами виступили всі інші національності поневолені Росією і комунізмом, яких еміграції знаходяться на Заході. Вони є нашими справжніми союзниками. До нас прилучуються, чи власне до боротьби з російською тиранією, жиди, яких переслідують московські антисеміти, що загрожують екзистенції ізраїльської держави.

Ієрархія Української Католицької Церкви мужньо виступила на римському синоді єпископів як речники мученицької катакомбної української Христової Церкви. Зокрема виступ Верховного Архиепископа кардинала Йосифа Сліпого з гострою критикою проросійської, проімперіалістичної політики Ватикану була сприйнята передовою світовою пресою на перших сторінках їхніх видань.

Великим кроком уперед до об'єднання всіх Українських Православних Церков у світі був недавній Собор Української Православної Церкви в Америці, що відбувся у Філадельфії і вибрав митрополитом на місце спочилого Іоана Теодоровича Мстислава Скрипника.

За Бога і Україну! За спільний АБН-івський фронт усіх уявлених Росією народів! Проти тоталітарної російської комуністичної імперії!

Цей шлях є єдиноправильний. В першу чергу орієнтація на власні сили волелюбних українців та українських християн. Велика шляхетність, ідейність, принциповість, мужність — це ознаки як виступу Блаженнішого Йосифа, так і виступів багатьох сотень патріотичної української молоді. В нас самих знаходім гарантію для державного визволення України. Лише визвольні націоналізми уявлених націй є певними приятелями в жорсткій та нещадній боротьбі з московськими шовіністами, пародовбивцями та месіяністами. Лише під знаменом Христа переможемо! Лише завдяки нашій дії, нашій жертвенності, базованій на героїзмі борців в Рідному Краю, українська визвольна проблема вийшла минулими тижнями на міжнародній форум. Лише українська дія змусила прем'єра Канади за-

ЛИСТОПАДОВА НІЧ

Листопадова ніч похмура і сумна.
Вона не спить, зо сну пробуджена,
Вона не спить,
Минулим спить,
Відтворює величну історичну мить.
Листопадова ніч похмура і сумна
Осіньні ніч. Чужинний брук гримить.
Листопадова ніч не спить, —
Горить жалоба золота
Свята, державна наша Піста.

2.

Горіти минулим,
Горіти минулим,
Щоб і сучасність
Його відчула,
Щоб полум'ям живим
Вона зідхнула
На повні груди,
Щоб аж в майбуття
Змогла сягнути
Своїм вогнем.
Минуле
Нехай горить
Майбутнім днем.
Тоді воно
Не маревний туман,
Тоді воно
Пророчий знак
Яених фатаморган.

говорити про Україну. Лише українська дія та спільна дія інших еміграцій поневолених націй заставила вождя російської імперії боронити свої загарбництва на великій пресовій конференції. Лише мудра українська політика Провідника УКЦ змусить провід Католицької Церкви серйозно поставитися до хрестоносних зусиль нездоланного українського народу. За могутній хрестоносний похід проти безбожницької Росії!

Чини українських націоналістів - революціонерів по всій широкій Україні, на далеких засланнях, по широкому світі — це основна гарантія визволення як і української Христової Церкви, так і цілої нації. За нами, з нами і побіч нас ідуть численні інші національно-визвольні рухи як і приєднуються християни різних народів. До нових чинів, до ще більших чинів, вперед до дальших тяжких і завзятих боїв!

АВВ

(За „Шляхом Перемоги”)

З В Е Р Н Е Н Н Я

ПРОВОДУ ОУН ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА
ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД ОУН — НАРОДНИЙ ФОНД БОРОТЬБИ

УКРАЇНЦІ! УКРАЇНКИ!

Минулий рік розпочався на наших рідних землях дальшим поширенням і поглибленням руху опору української патріотичної молоді шаленому наступові Москви, яка не зрікається свого народовбивчого гасла „злиття націй” ССРСР, тобто перетворення їх в „єдиний советський, чи пак російський народ”.

Підпільний „Український Вісник” приносить нові й нові вістки про арешти, суди та заслання, про замикання в психіатричних лікарнях-тюрмах кращих представників українського молодого покоління, яке чинить опір московському окупантові, прагнучи для свого народу волі й незалежності. Переслідування московськими більшовиками наших Церков, здушування будь-яких релігійних проявів ще більше зміцнює опір вірних, скріплює Христову віру у всіх і запалює нею молодь.

У боротьбі з нашим нескореним народом Москва вишукує чимраз товщі і підступніші засоби пропаганди і морального та фізичного терору. Останній її винахід — це затруювання їжі політичних в'язнів, щоб у такий спосіб викінчувати їх повільною смертю або інсекційними препаратами позбавити їх волі до боротьби, робити їх своїми послухними рабами. Але, як заявив один із цих нескорених героїв, — „якби я залишився один на світі українцем, я б до останніх днів свого життя боровся за честь і волю України”.

Останні числа підпільного „Українського Вісника” приносять довгі списки політв'язнів, колишніх воїнів УПА і членів ОУН, що вже по 25 і більше років караються в совєтських таборах-катівнях, але не каються. З цього списку довідуємося про Василя Левковича, командира військової округи УПА „Буг”, заарештованого в 1946 році; про Омеляна Польового, члена ОУН, політв'язня ще з польських часів, старшину Українського Легіону в 1941 році, командира 1-ої військової округи УПА „Лисоня”, заарештованого в 1946 році; про Миколу Левицького, члена ОУН, що в кінці 1950-их років був висланий в Україну з закордону, зловлений і засуджений в 1957 році на 25 років; про Володимира Островського, заарештованого вдруге в 1958 році, через деякий час після звільнення, і засудженого повторно на 15 років. В безконечній черзі вириваються все нові імена героїв-мучеників за Україну в цьому кривавому списку. А скільки сотень і тисяч немає в цьому списку? Скільки загинуло в приполярних околицях з виснаження та недуг, скільки поховано в безіменних масових могилах без молитви і хреста? А скільки, відбувши довголітню кару, поневіряються тепер у Сибіру на

„добровільному” засланні, бо вдома праці і місця їм не дають?

Гнівом закипає кров у жилах нашого народу. Нелюдський визиск селян і робітників при мізерній оплаті праці, жорстоке здушування свободи вислову і творчості на 54-му році панування большевицької зграї узурпаторів влади, з невідхильною неминучістю наближає революційний вибух і — прихід свободи для України. Створений на крові і кістках мільйонів жертв московській колоніальній імперії приходить край, і виразники інтересів нової панівної класи намагаються рятувати збанкрутовану комуністичну ідеологію, розпалюючи в російському народі звіричий шовінізм, на який спиралася ще московські царі. Найбільшим своїм ворогом, найгрізнішою небезпекою для червоної імперії вважають вони націоналізм, передусім український.

У цей кризовий період завдання і обов'язки української еміграції особливо великі й відповідальні. Свідомка цього Організація Українських Націоналістів гуртує українських патріотів, розкинутих по всіх континентах світу, для активної допомоги Батьківщині.

Політично-дипломатичні акції, що їх ведуть провідні члени ОУН в міжнародних антикомуністичних організаціях і в широкому світі, постійна інформаційна діяльність серед урядових, політичних, наукових і культурних кругів американських, західноєвропейських та азійських держав у користь українського народу, видавання матеріалів, надсланих з підпільної України, публікації про Україну та її боротьбу чужими мовами, присвячені цій справі наші часописи і журнали, що паралізують совєтську брехливу пропаганду і несуть у світ українську правду, — все це вимагає щораз більших трудів і щораз більших коштів.

Організація Українських Націоналістів-революціонерів завжди була зі своїм народом і завжди лише на підтримку свого народу спиралась. Бо незалежну і безкомпромісову самостійницьку політику успішно можна вести тільки своїми людьми і своїми коштами. Минулого року велика українська громада щедро жертвувала на українську визвольну справу. Не сумніваємося, що й цього року кожний український патріот щедрою рукою і щирим серцем складе традиційний даток на **ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД ОУН — НАРОДНИЙ ФОНД БОРОТЬБИ**.

Слава Україні!

Жовтень 1971 р.

П Р О В І Д

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

С. Корниз

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Справа подорожі президента ЗСА Ніксона до комуністичного Китаю, започаткована переговорами його дорадника Г. Кіссінджера в Пекіні в липні ц. р., не сходить з порядку денного і дискутується в пресі і телевізії. В травні 1972 року през. Ніксон після своєї візити в Пекіні прибуде до Москви для участі в нараді на „найвищому рівні“. В цілому світі відбувається посилений рух дипломатів, зокрема подорожі советських „вождів“ для нав'язання „приятних відносин“ з капіталістичними країнами і скріплення комуністичного блоку проти демократичного світу.

І так, голова Ради Міністрів ССРСР А. Косигін відвідав Канаду, де його дуже гостинно приймав ліберальний уряд П'єра Трюдо і дуже неприємно зустрічали меншинні групи населення — українці, угорці, латиші і литовці. Біля будинку парламенту молодий угорський емігрант,

прорвавшись крізь кордон охоронників, пробував був навіть збити з ніг советського прем'єра. Закінчивши візиту в Канаді, переляканий Косигін вилетів до свого приятеля Кастра на Кубу, а далі до Альжиру. Тим часом, порушуючи дипломатичний протокол, генеральний секретар КПСС Брежнєв фактично як голова держави ССРСР відвідав Париж, де під кінець його візити підписано торговельний договір між ССРСР і Францією. Договору про дружбу досягнути йому не вдалося. Пресові коментатори твердять, що „колективному керівництву“ в ССРСР прийшов кінець, і Брежнєв твердо крокує слідами Сталіна.

На московсько-китайських кордонах і в середземноморському просторі зростає напруження, а одночасно між ЗСА і ССРСР ведуться переговори про обмеження зброєнь, які перенесено знову до Відня.

ПОНАД 1500 УКРАЇНЦІВ БРАЛО УЧАСТЬ У ДЕМОНСТРАЦІЇ В НЬО ЙОРКУ

„Чого хочемо? — Волі для України! Коли? — Вже тепер! — Чого ще хочемо? — Волі для Мороза! — Коли? — Зараз!“ — такі й подібні запити та відповіді скандували хором групи української молоді, що разом із старшими громадянами в загальній кількості понад півтори тисячі демонстрували в Нью Йорку біля будинку Об'єднаних Націй, а опісля біля советської місії в пополудневих годинах в суботу 23-го жовтня.

Ініціативу цієї демонстрації дали Організації Українського Визвольного Фронту, а перевели її переважно молодечі організації СУМА, Пласт, ТУСМ, „Зарево“, ОДУМ — фактично всі зорганізовані в Конференції Українських Молодечих Організацій в системі УККА.

На чолі демонстрації стояв голова Головної Управи ООЧСУ, мгр Іван Винник, а проводив пор. Лев Футала.

Демонстрація почалася навпроти будинку Об'єднаних Націй, коли сотні людей з американськими та українськими національними прапорами і численними транспарентами рушили походом по Першій Євено.

Недалеко цієї демонстрації відбувався сидячий голодовий страйк в користь національного Китаю, що його кілька днів пізніше, всупереч волі американського Уряду, виключено з ОН, щоб впусити туди з правом „вета“ представників рабовласницького режиму Мао Тсе-тунґа.

Коли кількість українських демонстрантів переступила — в обрахунок поліції — 600 осіб, їм запропоновано

перейти на 47-му Вулицю, де демонстрацію продовжувано походом, скандуванням кличів, транспарентами, пієнями й промовами.

Офіційну частину демонстрації започаткував невеличкий хор дівчат в українських національних строях, який під проводом пані Кокольської-Степаняк проспівав американський і український національні гимни.

Голова маніфестації мгр Іван Винник привітав учасників та коротко з'ясував ціль демонстрації. Далі промовляли проф. Іван Вовчук, студент Юрій Волошин, президент СКВУ Йосип Лисогір, ред. Осип Зінкевич та Квітка Семанишин. Хор під проводом інж. Р. Степаняка відспівав „Боже Великий“ та „Май Кантрі“.

Ця численна і зразково проведена демонстрація була одною з найбільш удалих демонстрацій такого роду і мала широкий відгомін в радіо і на телевізії.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В Українській Видавничій Спілці в Лондоні вже появився друком у книжковій формі повний текст українського захального журналу „Український Вісник“ ч. 4. Тверда оправа з мистецькою обгорткою, добрий папір, 136 сторінок тексту. Ціна з пересилкою \$ 3.50.

Замовлення слати на адресу:

Ukrainian Publishers, Ltd.
200, Liverpool Road,
London, N. 1. 1LF,
Great Britain.

На початку вересня відбулася конференція чотирьох великодержав у справі Берліну, а наприкінці вересня розпочалася в Нью Йорку 26-та сесія Генеральної Асамблеї ООН, на якій як головна точка стояла справа прийняття до цієї міжнародної організації червоного Китаю. На цій сесії ЗСА зазнали поразки найбільшої за весь час існування ООН: всі пропозиції їх представника, Джорджа Буша, в китайському питанні були відкинені і совето-арабському блоку, з підтримкою таких „друзів” Америки, як Канада, Данія, Франція, Ірландія і Норвегія, вдалося виключити з міжнародної організації одного із її засновників і члена Ради Безпеки, уряд Чіанг Кай-шека. Резолюцію про прийняття до ООН рабовласницького уряду Мао-Тсе-тунга прийнято 76 голосами проти 35, при 17, що стримались. Генеральний секретар ООН негайно протелеграфував до Пекіну про це рішення, яке має ще бути затверджене Радою Безпеки. З права „вето” Америка, очевидно, не скористає. Результати голосування Джордж Буш назвав „ганебним моментом” в історії Об'єднаних Націй. В реакції на такі висліди голосування Конгрес ЗСА ухвалив в значній мірі зменшити асигнування на допомогу закордоніві, а також на утримання ООН, головний тягар якого несе на собі Америка.

**

У дискусіях над новою американською закордонною політикою громадська опінія поділилась: одні є „за”, а інші „проти” зближення ЗСА з червоним Китаєм, вказуючи на те, що це зближення не може бути щирим з огляду на ворожу демократії ідеологію уряду тієї країни. В китайському офіціозі „Червоний Штандар” вміщено інтер'ю Чу Ен-лая, який, вияснюючи нову політику Пекіну супроти ЗСА, покликається на проголошену 30 років тому тезу Мао: комунізм мусить стосувати навпереміну боротьбу і союзи.

Японець Осамі Кубокі, голова Антикомуністичної Ліги ВАКЛ, у своїм інтерв'ю для „Гомону України” в Торонто на запитання, як він дивиться на заплановану подорож през. Ніксона до Китаю відповів: „Цю поїздку розраховує, очевидно, Ніксон на підсилення своїх позицій у передвиборчій кампанії. Це також може бути спробою шукання доріг до замирення в Півден-

но-Західній Азії. Все ж таки вона матиме небезпечний вплив на японців, бо вони будуть більше схильні думати, що комунізм не є аж такий злий, якщо Президент ЗСА дає цій системі певний міжнародний статус своїми відвідинами”.

Наприкінці вересня ц. р. на летовищі біля Анкородаджу на Алясці, на половині дороги між Токіо і Вашингтоном, відбулася зустріч през. Ніксона з японським імператором Гірогіто в часі переїзду його до Європи. През. Ніксон, вітаючи імператора, сказав, що за останню чверть століття обидві країни встановили приязні політичні, економічні та культурні взаємини і ця зустріч є виявом дальшої рішучої волі обох народів співпрацювати для миру і всього людства. Відповідаючи на привітання, імператор Гірогіто подякував през. Ніксону і всьому американському народові за моральну й матеріальну допомогу, що її одержала Японія після 1945 року. Після закінчення зустрічі імператор відлетів до Конпенгагену, а далі до Західної Німеччини.

На Генеральній Асамблеї ООН в Нью Йорку представник Японії солідаризувався зі становищем ЗСА щодо прийняття до ООН червоного Китаю при збереженні членства в ООН національним Китаєм. Таким чином ЗСА, Японія, Австралія і Нова Зеландія виконали свої зобов'язання щодо угоди, підписаної в Пекіні з представником президента ЗСА Г. Кіссінджером. У стосунках Китаю до ЗСА нічого не змінилось і залежний від нього Ганой далі домагається виведення всіх американських військ з В'єтнаму і шантажує Америку в справі американських військовополонених.

В Китаї до останнього часу діялися дивні речі: Мао Тсе-тунг ніде не появлявся, і кружляли чутки, що він помер. Те саме говорили й про військового міністра, який не показувався на людях цього року. 1-го жовтня, день комуністичної революції в Китаї, святковано дуже скромно. З англійських джерел повідомляли, що заворушення і констернацію в китайській урядовій верхівці викликала спроба втекти до СССР колишнього президента Китаю Лю Шао-чі та військового міністра Чіанг Юнг-шена, літак яких зістрелено над Монголією, і обидва вони згинули.

Тепер майже з певністю можна твердити, що

поміж Китаєм і ССРСР війни не буде. Обидві країни самі війни не почнуть, бо бояться революції поневолених ними народів. Вони воліють вести агресію і завойовувати вільні ще народи шляхом опанування їх зсередини, як то зробили в Чиле і пробували робити в Єгипті та Судані. Вони певні при тому, що ООН і світова демократія будуть мовчати. Демократія кричить лише про те, що в Греції чи там у Південно-Африканській Республіці порушується засади демократії.

Загравання ЗСА з червоним Китаєм, так звана політика „пінг-понгу”, висунула на порядок денний зближення Японії з Америкою. По другій світовій війні Японія стала третьою світовою економічною потугою. Японці заінтересовані в подорожі през. Ніксона до комуністичного Китаю, щоб дістати гарантію безпеки і нормалізації японсько-китайських взаємин. Японці мають претенсії до Москви за анектовані нею Курильські острови і Сахалін.

У зв'язку з зближенням ЗСА і Японії з комуністичним Китаєм в Москві зчинився переполох, і вона заходилася зміцнювати старі союзи і шукати нових. Підписано договір приязни з Індією. Відбулася нова поїздка західнонімецького канцлера Брандта до Москви, подорож Подгорного до Північного В'єтнаму, а Брежнєва до Югославії, Румунії і Болгарії. В Югославії прийнято генерального секретаря КПСС холодно: Тіто твердо стоїть на позиціях самостійної політики і гостро засуджує т. зв. доктрину Брежнєва про обмежену суверенність соціалістичних країн, від якої то доктрини сам Брежнєв тепер відпекується.

Крім започаткування нової закордонної політики ЗСА, у звітному часі започатковано нову економічну політику. З 15 серпня з доручення Президента, на підставі давніших уповноважень Конгресу, проголошено замороження цін на всі товари і стримано підвищення платень працівникам на 90 днів. Після того реченця закон цей буде продовжений або замінений новим. Одночасно скасовано регламентацію вартости доляра у відношенні до золота. Доляр виявив при тому на міжнародних біржах невелику знижку курсу. Новий антиінфляційний закон прийнятий спокійно населенням ЗСА і закордоном.

На початку жовтня вантажні робітники в портах почали страйк. Президент видав наказ про застосування до них закону Тафта-Гартлі.

**

3-го вересня призначене було урочисте підписання договору в справі Берліну, який амбасадори чотирьох великодержав уклали були ще 24 серпня після 17-місячних переговорів. Проте, його підписання було стримане, бо західнонімецький уряд зажадав уточнення німецького тексту з англійським. Договір був підписаний пізніше, але він має ще бути підтверджений парламентом довірених сторін. Договір потверджує репрезентацію Західного Берліну урядом ФНР, облегшує комунікацію із Західним Берліном, передбачає відкриття советського генерального консульства в Західному Берліні і скликання конференції у справі безпеки Європи. Ця остання справа і була, очевидно, головною ціллю підписання цього по суті безвартісного документа.

Французька преса прийняла повідомлення про підписання договору із захопленням, американська — із задоволенням, західноберлінська з помітним песимізмом, боннська — стримано, а консервативна преса Британії підкреслила, що в переговорах виграла Москва.

Німецький канцлер Брандт 21 вересня їздив до Москви, де відбув наради з Брежнєвим. У виданому комунікаті подано, що обидві сторони зобов'язалися докласти зусиль, щоб приспішити скликання конференції безпеки Європи. Взаміну за це Брежнєв пішов на „поступки”: будь-яка редуція збройних сил в Європі має бути зрівноважена і взаємна.

Провідник баварської опозиції Франц Штраув гостро скритикував пляновану конференцію Європи. На його думку, така конференція буде скерована до усунення ЗСА з Західної Європи і прочищення дороги для опанування її більшовиками. Коли по повероті з Москви Брандт приїхав до Мюнхену, 22-річний Віктор Гісльо ударив його публічно в лице. Затриманий напасник заявив, що він хотів цим продемонструвати обурення німців „прокомуністичною політикою Брандта”.

У зв'язку з монтуванням східного і західного блоків у Кремлі, як згадано, стала на порядку денному справа Східної Європи. Квар-

тальник „Форін Афферс” пише, що в Східній Європі діють поважні сили, яких Москва не може контролювати так, як на окупованих нею територіях. До тих сил належить в першу чергу націоналізм, який прибирає на силі особливо серед нової генерації. Позиція Москви в Східній Європі не усталізована, і на тому терені советська гегемонія стоїть під знаком запитання.

Світовою сенсацією було видалення з Британії 105 советських „дипломатів” і службовців різних советських установ, що займалися шпигунством, підготовляли через своїх агентів страйки, старалися зірвати приступлення Британії до Спільного Європейського Ринку. Усю цю компанію випроваджено до ССРСР, а советська преса, не роздмухуючи справи, лише кричала про те, що консервативний уряд Британії займається „полюванням на відьом”. Советську шпигунську сітку викрив офіцер КГБ, перекинчик Лялін.

**

Події у Південному В'єтнамі проходили під знаком виборів президента, які відбулися 3 жовтня. Передвиборча кампанія відбувалась у напруженій атмосфері і боротьбі різних партій і угруповань. На початку зголосилося було троє кандидатів — урядуючий президент Нгуєн Тхієу, дотеперішній віце-президент Као Кі і генерал Мінг. Президент Тхієу провів закон, який утруднював зголошення кандидатури Као Кі. Генерал Мінг запротестував і Найвищий Суд привернув кандидатуру Као Кі, але він сам зрікся кандидувати, як і ген. Мінг. Отже, у виборах на президента фігурував тільки Нгуєн Тхієу.

У ЗСА громадянство і уряд були занепокоєні, що вибори в Південному В'єтнамі виглядатимуть недемократично. Всі спроби знайти вихід з тієї ситуації не вдалися. Було побоювання державного перевороту, але все обійшлося спокійно. „Волл Стріт Джорнел” писав, що безпідставним є зусилля американців накинати ідеал демократичних виборів народові, якому він чужий і незнаний. Добре, завважує цей щоденник, сіяти насіння демократії, але не треба журитися, якщо не виростають з нього гарні квіти.

Участь у виборах була висока і за президента Тхієу голосувало 93%.

Тим часом війна в Індокитаї продовжується при постійному стяганні з Південного В'єтнаму американських військ. На голову делегації ЗСА на мирових переговорах в Парижі призначено Вільяма Портера, дотеперішнього амбасадора в Південній Кореї.

**

1-го вересня відбувся в Єгипті, Сирії і Лівії всенародній референдум для створення арабської федерації тих трьох держав. Внаслідок голосування ухвалено 99.28% голосів створити федерацію.

Уряд ЗСА запропонував Ізраїлеві новий плян гарантій, якою буде осягнено угоду про відкриття Суецького каналу. Така угода передбачатиме відтягнення ізраїльських військ від східного берега каналу і зобов'язання Єгипту забезпечити нормальне проходження кораблів. ЗСА спробують добитися від советського уряду зобов'язання не допускати порушення угоди. Плянується також створення корпусу спостерігачів Об'єднаних Націй для нагляду за додержанням угоди. Все це, на думку державного секретаря Роджерса, було б найбільш практичним кроком для досягнення тривкого миру на Близькому Сході.

Ізраїльський прем'єр Голда Меїр у відповідь на пропозицію ЗСА заявила, що вони перестали підтримувати Ізраїль у його конфлікті з арабами і підтримують тепер Єгипет. Ця заява Голди Меїр кинула нову тінь на можливість ізраїльсько-арабської злагоди.

НЕЗНАНИЙ ПОРТРЕТ ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Як повідомляє київська „Вітчизна” (жовтень 1971 р.), портретна галерія попередників Тараса Шевченка у Державному музеї в Києві поповнилась унікальним, одним із найкращих зажиттєвих портретів автора „Енеїди” Івана Котляревського, намальованим у 1818 році. За визначенням експертів він належить пензлеві майстра школи Боровиковського. Після реставрації цей портрет виставлено у залі „Шевченко і українська література”.

Д-р Михайло Кушнір

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕД НАМИ

(Продовження)

4. Ідея пляну і світове господарство

У проблемах праці і власності скривалися ще проблеми, існування яких використовували противники реформ в обороні свого консервативного становища. Вони казали, і це був аргумент уживаний впродовж цілого XIX стол. в різних відмінах, — що господарське життя має свої власні закони, які людська воля не може скасувати, що ті закони вимагають безапеляційного підпорядкування людини „економічним конечностям”, серед яких розвій продукційности і приватна власність є найістотнішими. Журба про працюючу людину катастрофічно обнизила б рівень продукції, а знесення або обмеження приватної власності знищило б їх до рещти. Ідеали гуманістів і реформаторів привели б до хаосу і нужди.

Ця точка зору, що її займав лібералізм, характеризує цю епоху господарсько-промислового розвитку, в якій зарівно технічна, як і фінансова продукційна здібність були дуже малі, і належало робити все, щоб їх скріпити. Але часи основно змінилися. Продукційна здібність людського роду є сьогодні велика і завдяки дальшим технічним удосконаленням швидко зростає. Наші господарські труднощі спричиняє не

її недостатня сила, а її невластиве використання. Схоплюючи господарство світу як цілість, мусимо ствердити небували занедбання в рівномірному і сенсовному розподілі продукційних праць, як теж нечувану марнотравність, особливо в періодах воєн. того, що випродуковано. Сьогодні ми є в такій технічній ситуації, що — не зважаючи на консервативну опінію капіталізму — можемо дозволити собі на глибшу охорону людської праці, як і на обмеження права власности, хоча б це навіть, — що зрештою не є зовсім певне, — мало потягнути за собою певне послаблення темпу прадукуції. Охорона від хаосу і нужди, яких слушно можна боятися, не тільки не може засновуватися на визнанні незайманости господарських процесів, але, навпаки, вимагає свідомого керування ними, якщо засадничча небезпека полягає в занедбаннях і марнотравности.

Поняття цього керівництва обіцяє плянове господарство. Як усі засади, слушність яких виникає безпосередньо з умовин життя, це гасло використовується різними таборами. Його підняли статистичні течії, для яких конечність плянування становить нагоду до скріплення влади держави в господарській ділянці. Його

ІСУСОВА МОЛОДЬ

Світової слави проповідник Євангелії д-р Віллі Грегем у розмові з журналістами заявив, що американська молодь у щораз більшому числі навертається до релігії. „Це, — сказав він, — виразно видно на моїх масових зібраннях: коло 70 відсотків людей, які приходять, щоб мене послухати, молодь, а раніше переважна більшість моєї аудиторії були особи понад 30 років”.

„Я вважаю, — заявив д-р Грегем, — що нова релігійна течія почала захоплювати молодь на протязі останніх п'яти років. Серед неї є приблизно 500 різних груп і вони мають свою власну пресу. Наприклад, „Голлівуд Фрі Пейпер” виходить накладом 400.000 примірників — більше, ніж усі так звані підпільні публікації разом узяті. Зріст цього руху виглядає просто фантастично!”

„Дехто з молодих бунтарів на моїх зібраннях, — сказав д-р Грегем, — заявляв, що вони не вірять своїм батькам тому, що вони говорять одне, а роблять зовсім

інше. Якщо вони докоряють своїм синам за те, що ті курять маріхуану, а самі п'ють горілку, то вони — лицеміри. Вони самі читають порнографічну літературу і забороняють дітям ходити до кіна, де показують голих жінок”. Д-р Грегем признає рацію цим „бунтарям” і вважає, що батьки тепер, як ніколи давніше, мусять додержуватись особистої дисципліни і високих стандартів життя, щоб не втратити довір'я своїх дітей і виховати з них добрих громадян.

„Навіть якщо діти допускаються злих учинків, це ще не значить, що вони вже не можуть вийти на добру дорогу, — сказав д-р Грегем. — Я знаю з власного досвіду тисячі молодих людей, які вживали наркотиків, жили розпусним та кримінальним життям, але коли звернулися до релігії — їх годі було впізнати. Нова Ісусова молодь — найбільш переконливий приклад цього мого твердження. На жаль, багато з тих юнаків перед тим не самі залишили церкву, а церква залишила їх напризволяще”.

підняли демократичні течії, для яких це гасло становить запоруку справедливого поділу дібр, ліквідації безробіття й нужди, піднесення рівня життя, усунення дикої конкуренції і суперництва. Підняли це гасло комуністичні течії, особливо в країнах господарсько-відсталих, щоб догнати й перегнати капіталістичні краї, щоб швидко й рівномірно організувати сколективізовану консумцію. Підняв його врешті навіть і сучасний капіталізм, зфедерований у великі картелі, який протиставляється засаді вільної конкуренції і монополізує окремі галузі продукції.

Отже, гасло плянування, як гасло, голошене стількома різними таборами, особливо небезпечне. Слушність, що становить точку його виходу, надто легко надуживається для побічних і шкідливих цілей. Тому господарське плянування може стати чинником вартісної перебудови збірного життя, але може також бути джерелом нової, найтяжчої неволі людини, як це спостерігаємо в СРСР. Усе залежить тут від того, як воно буде переведене і яким цілям буде служити.

Здається, що найважливішою річчю є, щоб господарське плянування не було визискуване жадними автократичними тенденціями. Зріст влади держави чи партії або суспільної групи, здобутий цим шляхом, є злий і мусить бути унеможливлений. Подруге, господарське плянування не повинно перекреслювати ані вільної продукційної ініціативи, ані слухних індивідуальних різниць у консумційних запотребуваннях. Продукційній ініціативі мусять бути поставлені певні межі, поза які вона не матиме права виходити, але в їх обсязі, — який повинен бути досить широкий, — має прислужувати їй свобода. Консумційні потреби в багатьох ділянках можуть бути уодностайнені з користю для продукції і без нічиєї шкоди. Але все ж таки в багатьох ділянках вони мусять залишитися недоторкальними: було б жорстокою неволею примушувати всіх користати з одного, стандартизованого типу продуктів. Багато течій, навіть ті, що турбуються про справи духа, не хочуть зрозуміти, що шабльонове уодностайнення господарства мусіло б довести до шкідливого уодностайнення людей, їх потреб, прагнень, смаку, змагань. Такі ідеалісти не хочуть

признати, що дух живе також у господарському світі, і нав'язують дивну угоду з матеріялістами, які славлять економічну точку зору і говорять, що духові огляди не повинні мати жадного значення в господарстві. Супроти цих обох таборів займаємо становище, згідно з яким духові й творчі людські потреби знаходять уплив також і в господарському світі, і то зарівно в продукції, як і в консумції, і що тому господарське плянування у своєму змаганні до передбачування й уодностайнювання знаходить саме тут, в цих потребах свої межі.

Врешті господарське плянування повинно уникати небезпек викликати конфлікти між великими людськими збірнотами. Воно було б цілковито вільне від цієї небезпеки, якби охоплювало уодностайно цілий світ. Але з моментом, коли його тереном є незалежні й відрубні держави, воно скріплює здебільша автаркічні змагання, які або дезорганізують світове господарство, або раніше чи пізніше ведуть до воєн. Тому великою проблемою нашої епохи є погодити ідею господарського пляну не тільки зі свободою людини, але й з засадою міжнароднього співжиття. Але подібно, як у внутрішній господарській політиці, так і в зовнішній господарській політиці, саме життя вимагає якогось спільного плянування, бо господарські залежності в світі зросли впродовж XIX і XX століть так, що світ становить уже дійсно економічну цілість. Отже, тому спроби недобачування цього явища, або протиставлення, мусять вести до небезпечних наслідків. Творення світового господарства на ґрунті цієї господарської співзалежності, яка вже дійсно існує, забулюється, однак, із проблемою міжнародньої безпеки і справедливості. Бо ніщо не управнює так дуже до виломів зі світового господарського пляну, як саме те, що він загрожує знищенням слабих. Автаркія є тоді оправданою самообороною. Плянове господарство в межах держави вимагає забуллення за господарство інших держав, якщо не має стати чинником ферменту. Але плянове світове господарство мусить бути дійсно спільне, якщо не має побуджувати до бунтів.

Як у обсязі держав існує небезпека надужиття ідеї господарського пляну для закріпачення одиниць, так у обсязі світу існує небезпека над-

Іван Дзюба

„УЧІТЬСЯ В СИМОНЕНКА БУТИ ЛЮДЬМИ”

(В скороченні)

Бувають епохи, коли вирішальні битви відбуваються на площині соціальної моралі, громадянської поведінки, коли навіть елементарна людська гідність, опираючись брутальному тискові, може стати важкою бутівничою, революційною силою. До таких епох, на мою думку, великою мірою належить і наша доба.

Історично склалося так, що значна частина наших проблем полягає у невідповідності слова й дії, теорії й практики, проєктів і реальності, у занепаді суспільної моралі й виродженні громадського життя. І, відповідно, значна частина наших завдань зводиться до усунення цих невідповідностей і до утвердження високої громадянської активності, до піднесення національно-політичного життя. І тут на перешкоді стоїть величезна й тупа сила інертності, збайдужіння й громадянської деморалізації, народжених добою Сталіна і живлених сьогодні, з одного боку, безпробудним офіційним фарисейством, а з другого боку тим мелодраматичним скепсисом мудруючого раба, який хоче сам себе обдурити і вдає, буцімто так захоплений грою в парадокси, що й не помічає ярма на шії; тим скепсисом, котрий при всіх модерних

уживання цієї ідеї для закріпачення народів чи континентів. В обох випадках ідея пляну мусять бути пов'язана з ідеєю справедливого співжиття. Це — проблеми дальшої частини моєї праці.

***

Впроваджуюча лектура: J. Messner: „Sozial-ökonomik und Sozialethik”, 1930.

Поглиблююча лектура: Corrado Gini: „Prime linee di patologia economica”, 1935 — Roger Girard: „Attitudes collectives et Relations humaines”, 1953 — Ernest Wagemann: „Einführung in die Konjunkturlehre”, 1929 — S. H. Frankel: „The Economic Impact on under-developped Societies”, Oxford, 1953 — Regnar Nurske: „Problems of Capital Formation in under-developped Countries”, Oxford, 1953.

(Далі буде)

і вічно змінних пікантних одежинах зводиться до старої премудрости інтелектуала-вужа: „Летай или ползай — конец известен: все в землю ляжем, все прахом будем”.

Ось чому, може, ніщо інше не має тепер такого значення, як висота громадянської поведінки. І нічого іншого люди так не ждуть, як живого прикладу героїчної громадянської поведінки. Людям потрібен цей приклад не тому, що вони без нього не можуть скласти уявлення про істинне громадянське діяння, а тому, що їм потрібна певність, що і сьогодні таке героїчне діяння можливе, і сьогодні воно не безплідне, і сьогодні, може сьогодні, як ніколи — можна і треба боротися.

Ось у цьому і полягає головний урок Василя Симоненка. Особиста принциповість, безкомпромісність і спокійна мужність сполучалися в нього з високим і зобов'язуючим громадянським чуттям; людська гідність і самоповага, людська честь і совість були в його розумінні головною підставою соціального життя, а в його творчості відбилося становлення серед української молоді нового самопочуття, де крізь нашарування минулої доби цупко проростає вічна зелень і юнь людської гідности, людської розкутости і незалежности, незборимого і невичерпного людського „духу, що тіло рве до бою”, що кличе стояти за свій народ і в цьому покладати смисл людського життя.

Такий урок дав нам Василь Симоненко і своєю творчістю, і всією своєю морально-громадянською істотою. Тепер постає питання: чи зможемо ми той урок засвоїти?

І ось у цьому смислі мене особисто тривожить і засмучує не що інше, як наша „одностайна” любов до нього, Василя Симоненка.

Виходить так, що Симоненка сьогодні люблять усі. Любить його „посполита публіка” і люблять сановні чини. Любить редагована, як стінгазета районного відділу міліції, „Літературна Україна”, і любить доктор філологічних наук, академік АН УРСР, секретар правління Спілки письменників СРСР Леонід Миколайо-

вич Новиченко, який нещодавно прилюдно заявив, що він прочитав книжку Симоненка, і вона його потрясла. І всі ми разом дуже любимо Василя Симоненка. Настільки, що в засліпленні любові (а, може, й по своїй скромності) дехто й не помічає, що йому б ніби й не варто любити, що йому було не по дорозі з Василем за його життя, не по дорозі й після його смерті. І хочеться попросити їх: будьте великодушні, не любіть Симоненка! Але вони не такі безсеребренники, щоб не любити. Вони хитрі, вони любитимуть, бо знають: ненавистю можна вбити тільки живого, а от любов'ю можна вбити і померлого. Але ми все таки повинні їх переконати, що не в їхньому інтересі любити Симоненка, що він і з того світу ще не раз таке втне, що доведеться їм довго від нього відхрещуватися.

Бо в той час, як вони підписували сміливі громадянські листи до газет з протестом проти вирубування ялинок під Новий рік, — Василя Симоненка турбувало вирубування зовсім інших дерев. А ще більше його турбував такий феномен, коли дерева ніхто й не рубав, — біля нього ходили спеціально приставлені кваліфіковані садівники, на його плекання відпускалися кошти з обтяжених і без того державних бюджетів, — а воно все одно сохло. Люди проходили повз нього, дивувалися і говорили: „Мабуть, таке плохе дерево, що само сохне”. А філософи роз'яснювали: „Ні, дерево не погане, рівноправне, але такий уже закон історії”. А в цей час подалі від людського ока, під землею, вирубувалося тому дереву коріння з використанням усієї сучасної землерийної техніки.

В той час, як вони були великими реалістами, добре знали, яке діло виграшне, а яке не виграшне, куди дозволено котитися славнозвісному колесові історії, а куди не дозволено (і те колесо уявлялося їм на зразок коловорота в шахті, що його розкручують осліплі від ходіння по колу коні, а безпосередній погонич — це вже персональний уповноважений самої історії, що батогом переповідає її скрижали), — в цей час у їхню добу торгашівської тверезости Василь Симоненко був безнадійним Дон Кіхотом, кажучи словами Лесі Українки, відмовлявся визнавати так звану „історичну прірву” за „прірву реальну” і вимагав зовсім неможливого: „Хай мовчать Америки й Росії, коли я з тобою

говорю”, а з ким він говорив — звісно, — і все це ой як неможливе й безнадійне з точки зору вченого й премудрого поросяти, що добре знається на законах історії і добросовісно всмоктало політичну мудрість з механізованого корита. А як іронічно і благородно воно хрюкне, почувши, скажімо таке:

Народ мій є! Народ мій вічно буде!
Ніхто не перекреслить мій народ.
Поцезнуть всі перевертні й прибуду
І орди завойовників-заброд.
Ви, байстрюки катів осатанілих,
Не забувайте, виродки, віде:
Народ мій є! В його волячих жилах
Козацька кров пульсує і гуде.

Незвичні ці слова для начальства, незвичні і для полохливих патріотів.

В той час, коли вони запевняли, що найсвятіша громадянська віра — це віра в щедринських градоначальників, а найбільша громадянська мужність — це стояти перед ними навиятку, Василь Симоненко писав інакше:

Тремтїть, убивці! Думайте, лакузи!
Життя не наліза на ваш копил...

В той час, як вони славословили і розряджувалися романами з приводу кожного чергового „заходу”, що мусів ось-ось ошчасливити колгоспне селянство, але чомусь незабаром виявлявся склеротичним, — Василь Симоненко в цей час написав свого „Злодія” та „Некролог кукурудзяному качанові, що згинув на заготпункті”.

Є в нас категорія поетів, що хизуються своїм сільським походженням і на цій підставі вважають себе великими „мужицькими демократами”. Вони ставлять собі в обов'язок „возвеличувати” „простих трудівників” усякими хитромудрими словесами: той назве бідолашного колгоспника Прометесом, той Гераклом охристити, а той нарахує в своєму селі дюжину Антеїв. І при цьому вони дуже горді з свого благородства: от, мовляв, як уміємо воздати шану народові. А те, що ті Прометеї та Антеї діставали жалюгідні копійки за працю, не мали права на пенсію, а пашпортів і досі не мають, — це народолубів не бентежило. І не думали вони про те, чи потрібна народові їхня дорогооплачувана краснобайська „шана”, чи, може, щось інше народові потрібне. Інакше розумів це Ва-

силь Симоненко, коли писав свою „Думу про щастя”.

В той час, як один добрий чоловік у Кремлі офіційно розділив усю радянську творчу інтелігенцію на „чистих” та „нечистих”, і на виконання цього зловісного жарту літературні яничари кинулися уточняти списки: кого в рай, а кого в пекло, — Василь Симоненко пише вірш „Покара” — про щастя бути вигнаним з раю.

І так, хоч би скільки продовжував це порівняння, побачимо, що не тільки дві паралельні прямі ніколи не перетинаються, але й пряма й крива так само ніколи не перетнуться. Це, звичайно, не означає, що крива не зможе ніколи стати прямою. Це не означає, що хтось має право любити Симоненка, а хтось цього права не має. Ні. Але ж Василь Симоненко — не оперовий тенор, якому з однаковим азартом і однакою „без последствий” для своєї поведінки можуть аплодувати всі, від філософа до казнокрада. Василь Симоненко — поет цілком певної ідеї, і той, хто заявляє про свою любов до нього, тим самим бере на себе і цілком певні зобов’язання. Цілком пристойно не визнавати його. Але непристойно, щоб сьогодні проливати сльози над Симоненком, а завтра, щоб ті самі сльози з тих самих очей капали на тяжко вимучений донос у „Літературну Україну” на Ліну Костенко. Непристойно сьогодні говорити про те, що тебе „потрясла” книжка Симоненка, а завтра, втім, як і вчора, винохувати і цькувати Симоненкові начала в українській літературі і свою суб’єктивну переляканість видавати за об’єктивний закон природи і вимагати її від інших, а своє становище, свій авторитет і свої знання використовувати не для підтримки чесного напрямку в літературі, а для того, щоб накинути флер інтелектуальності і теоретичної безкорисливості на свої вельми корисливі функції літературного конвоїра.

Одне слово, таким людям треба сказати: лйте сльози над Симоненком, запевняйте, що любите його, — так учіться в нього бути людьми, а не тими донощиками й фарисеями, про яких сказав Шевченко:

О, роде суєтний, проклятий,
Коли ти видохнеш!?

(„Український Вісник”, вип. IV)

„ЗАКРИТИ АМЕРИКУ!”

Паризький співробітник ньюйоркського „Нового Русского Слова” С. Рафальський, який у своїй статті п. н. „Сепаратизм-шовінізм-імперіялізм” представляє себе читачам, як „українця з народження, без краплі великорусської крові, що ніжно прив’язаний до своєї країни і досі зберігає деякий зв’язок з рідними місцями”, пише дослівно таке у своїй відповіді українським „шовіністам”:

„Запевнення, що в установах і взагалі в публічних місцях України небезпечно розмовляти по-українськи (українському „шовіністові” — ред.), очевидно, припустилось. У тих містах (не галицьких), з якими я тримаю зв’язок — тільки так звичайно й говорять. В тих же містах пам’ятки старовини не тільки зберігаються, але й підтримуються з підкресленою старанністю, не зважаючи на релігійний характер деяких... .

Славнозвісне „самовизначення народів” у наші часи, — пише С. Рафальський, — пережиток 19 століття, що великою мірою прислужився інтернаціональному капіталізму для зруйнування деяких „февдальних заповідників”. По суті кажучи, є тільки два випадки, коли самовизначення дійсно прогресивне і має бути підтримане всіми людьми, які шанують свободу і культуру: 1) коли „провідне плем’я” придушує своєрідності духового розвитку народів, що входять до складу даного об’єднання; 2) коли відбувається явна експропріація матеріальних багатств для добробуту центру. Ні того, ні другого в Советському Союзі немає” (підкр. ред.).

Колись російський сатирик Салтиков-Шчедрін писав про сатрапа-губернатора, який, довідавшись від свого секретаря, що Колумб відкрив Америку, страшенно обурився: „Хто такий Колумб!? І чому він її відкрив? Хто дозволив? Негайно закрити!” Ось так само малоросійського походження журналіст із „Нового Русского Слова” заперечує загальновідомі факти русифікації, нищення більшовиками культурних та історичних українських пам’яток і експлуатацію України, яку москалі зробили своєю колонією. „Закрити Америку!” — кричав царський генерал-губернатор. Закрити правду бодай від читачів „Нового Русского Слова” намагається малорос, „ніжно прив’язаний до своєї країни”.

В. С.

ЧИТАЙТЕ,

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ,

ПОШИРЮЙТЕ

„В І С Н И К”!

НА ЛЕМКІВЩИНІ ЗНАЙШЛИ АРХІВ УПА

У „Панорамі Пулноці“ (ч. 24), яка виходить в Ольштині, Польща, надруковано звіт про знайдення архіву куреня УПА Рена в лемківському Бескиді.

А. Вніський, працівник Т-ва „Знання“ в Ольштині оповів, що протягом чотирьох років шукав архів УПА. Базою для нього було село Криве. Вніський перешукав терен простором 30 кв. км. Шукав усюди, особливо в пивницях розвалених домів у селах Луг, Яворець і Завій.

На запитання, чому саме там шукав архіву, Вніський відповів, що під час військових вправ він упорядковував архів своєї військової частини і натрапив на зізнання полоненого упівця, який заявив, що в оточеній з ним групі був „Вережа“, заступник „Рена“, що мав при собі архів.

А. Вніський подає: „У скелі, в скриньці для набоїв большевицького кулемета „Максим“, був знайдений архів“. Вніський вимив у спирті всі документи (було їх 750) і випрасував. Тепер опрацьовує документи для Військового історичного інституту. Серед них місячні операційні звітування сотень, що входили до складу куреня Рена, сотні „Віра“, „Хріна“, „Стаха“ і „Бродича“ за час від лютого 1945 р. до червня 1947 р.; збірні місячні звіти „Рена“ і матеріали, видавані референтурою „Холодний Яр“ — видавничим відділом ОУН; інструкції для командирів, для політичної служби в сотнях, внутрішні бюлетені, описи бойових акцій.

АЖ ТРИ ЗРАЗУ

У зв'язку з передрукованим на Заході в лютому 1969 року „Листом творчої молоді Дніпропетровська“, підписаним понад 300 осіб, як протест проти русифікації України, почалася жорстока нагінка на „збросносців ідеологічної війни“. Заарештовано і суджено поета Івана Сокульського, студента Миколу Кульчинського і асистента металургійного інституту Віктора Савченка. Перед і під час процесу відбувалось цькування цих людей в місцевій пресі.

В дніпропетровській газеті „Зоря“ з 7 лютого 1970 р. якийсь москаль Ф. Циканов у своїй статті п. н. „Маска і обличчя наклепників“, розправляючись з українською патріотичною молоддю, м. ін. пише: „Цей пасквіль (тобто „Лист“ — ред.) залюбки передрукували закордонні націоналістичні органи преси: журнали „Сучасність“ (Мюнхен), „Вісник“ (США), газета „Українські Вісті“ (Канада).

Московська прислужниця Л. Вибляя в статті „Так, це зрада“, надрукованій у дніпропетровському „Прапорі Юности“ з 7 лютого 1970 р., закидаючи авторам „Листа“, що „вони намагались вплинути на окремих політично незрілих, нестійких, обмежених людей“, пише, що „Лист“ „у масовому порядку був виданий зарубіжними центрами — ню-йоркським журналом „Вісник“, що постійно публікує антирадянські наклепницькі статті та тенденційні документи, мюнхенським журналом „Сучасність“ і едмонтонською газетою „Українські Вісті“.

І нарешті червоний малорос І. Шило у статті „Отруєні пера“, надрукованій в дніпропетровській російськомовній газеті „Днепровская Правда“, намагаючись дискваліфікувати і оплюгавити авторів „Листа“, також згадує „Вісник“, який, мовляв, „передрукував їх брехні“.

Як заявляли на суді автори „Листа“, вони розсилали самі його „в різні організації, установи та учбові заклади в низці міст республіки“, а на кожному його примірнику ставили дописку: „Копія — українському народові“. Отже, зі свого „Листа“ ніякого секрету вони не робили. То чому ж так обурюються згадані вище писарчуки з советських газет, що того „Листа“ передруковує також еміграційна преса, один з найголовніших обов'язків якої — інформувати своїх читачів про те, що діється в Україні.

В. Д.

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАГАНДА ЗА УРЯДОВІ ГРОШІ

Джон Сміт, конгресмен-республіканець з Каліфорнії, заявив журналістам, що 35.480 доларів з федеральних фондів у Лос Анжелесі пожертвовано для радіовисильні КейПіКей, в якій працюють члени комуністичної партії ЗСА. „Це, здавалося б, неймовірна річ, з якою я мав нагоду заізнатися, відколи працюю в Вашингтоні!“ — заявив Джон Сміт, член Комісії Палати Репрезентантів у справах внутрішньої безпеки. Згадану вище субсидію передано для радіовисильні в лютому ц. р. з Програми Виховання і Радіомовлення Департаменту Здоров'я, Виховання і Опіки. Ця радіовисильня є власністю Тихоокеанської Фундації, що контролює також радіовисильні в Сан Франсіско, Густоні і Нью Йорку.

Конгресмен Д. Сміт поінформував журналістів, що внаслідок переведеної інвестиції виявилось, що КейПіКей є некомерційною радіовисильною, на якій „постійно виступають Дороті Гелі, свого часу голова комуністичної партії Південної Каліфорнії, і Вілліам Мандел, що був ідентифікований як член компартії.

АДА МОЙСЕЇВНА РОЗПОВІДАЄ...

Кагебівський „Голос Родины“ (ч. 64 за серпень) подає інтерв'ю з Адою Мойсеївною Ебергардт, дружиною „прогресивного“ журналіста з Нью Йорку, яка по 52 роках „встретилась с родиной“ в рідному Кишиневі, як американська туристка. Інтерв'ю довге, нудне, стандартне, брехливе. Але звертає на себе увагу одно місце, яке цитуємо:

— Ви питаєте, чи є в Америці антисемітизм? — каже Ада Мойсеївна. — Я відповідаю — так! В чому він виявляється? Багато в чому. В дискримінації при прийманні євреїв на працю. Єврея не приймуть працювати в банк, до шпиталю, в обмеженій кількості приймають їх до коледжів...

Досить, Адо Мойсеївна, приборкайте свою „прогресивну“ фантазію! Адже „Голос Родины“ призначений для емігрантів, а вони всі ці справи добре знають.

Оксана Керз

„МАЛЬВИ”

Ніхто не звернув би уваги на неохайно, непрофесійно перевидану з совєтського видання книжку, як не звернули уваги на таким же дешевим способом перефотографовану тим же видавництвом „Соняшну машину” В. Винниченка, до речі найслабший твір старого прозаїка, якби не бажання „перевидавців” гріти руки біля книжок, які ні в Україні, ні тим паче на еміграції нікому не потрібні.

Не треба ні великої освіти, ні навіть достатньої зрілості, щоб знати, що книжки, писані там і висилані сюди, користи українському читачеві не дають, навпаки, вони шкодять зневаженим хахлам. Адже совєтські письменники не звичайні письменники, ці „інженери людських душ” мусять служити імперським цілям. В душі тих засад романи працьовитого й досвідченого Семена Склярєнка навіть не дуже уважному читачеві виявили тонко сконструйовану, а все ж наглядну тенденцію заховати за велемовністю та пишнотою „історичного кольориту” епохи засудливу критику Візантійської імперії і підкреслити, що Візантія не мала ніяких зв'язків з Московщиною, що руси — це предки „русских”, і на цьому будувати теорію „трисидиности” та історичної тяглості, в якій сучасні кремлівські сатрапи це прямі нащадки київських князів.

Історичний роман Р. Іваничука „Мальви” виконує свою політичну функцію, не зважаючи на ніби українськість автора, на українську тему, на ніби „любов до батьківщини” і подібні атрибути соцреалізму в українській формі. Автор, спритно жонглюючи козацьким фолкльором, ситуаціями, запозиченими з багатої літератури тієї доби, переяскравленими фарбами змальовує жорстокість, хижість, а головне зрадливість та недолугість турків, татар і особливо яничар, які й є головними лицедіями того сахаринового роману.

Якщо український читач проковтне макабричні сцени з життя турецького двору, підступність, злочинність татарського ханства без

більшого враження, то недовір'я, яке автор бажас викликати в українського читача до власного народу, та ще й в такі героїчні часи, як козаччина — він осягне. Це вже відкритий пашквіль на синів роду козацького, це вища міра „гроельпропаганди”. Це відкрита боротьба з традиціями, з любов'ю до героїчного минулого, це плювок в душу українця.

Образ яничара Андрія-Аліма, що, врятувавшись від смерті під час татарського набігу на козацьку оселю, пам'ятаючи не тільки батькові вуса, свою шаблю, степи, молитву, якимось завдяки органічній підлості й пристосуванству не лише вирікається своєї, сказати б, ідентичности, але, йдучи до кар'єри „гвардиста”, нищить свою героїчну землячку-козачку, що вбила двох яничарів, благородних Хюсана і Нефісу, які його пригорнули й виховали.

Тривожний оклик татарки „синочку!” нагадує йому лише „прокляті степи”, „Байду” і чийсь провокаційний підшепт, мовляв, „ваші найлютіші вороги ті, що сплодили вас”. Отже, запорожець-убивник, отже козак-злочинець, отже, вільний син степів — підлий потурнак. Всупереч цитованій козацькій думі „на ясні зорі, на тихі води”, яничари, втілені в постаті Андрія-Аліма, не мають бажання вертатися на вільну воленьку, а живуть непевні ні дня, ні години в умовах орієнтальної сваволі, релігійного фанатизму, зматеріялізованої та zdeгенерованої татарської міської верстви і надзвичайно бідних пастухів.

Автор їдко висміває ще фолкльорні постаті Роксоляни та Марусі Богуславки за їхню ніби зраду, вислужництво, безхарактерність. Для автора, не зневоленого московською ординарною цензурою, напевно не було б таємницею, що доньки королів, ставши королевами в інших краях, ставали патріотками своїх нових батьківщин, і Анною Ярославною сьогодні пишались б навіть московські пролетарські письменники, якби вже була абсолютна певність, що вона їхня...

Не минули уваги „українського” автора й світлі постаті гетьмана Богдана Хмельниць-

Історичний роман Романа Іваничука, Видавництво „Наша Батьківщина”, Нью Йорк.

Леонід Полтава

ПЕРЕД ІМПЕРСЬКИМ СВЯТОМ

Московські комуністи часто покликаються на Карла Маркса, як основоположника комуністичного вчення. Дійсно, він багато чого „навчив”, та ще більше його „вчення” перестаріло, і вже тільки невігласи або західні наївняки намагаються щось знайти у його писаннях. Карл Маркс, наприклад, доказував, що з розвитком капіталізму мають вибухати соціальні революції, бо робітнича класа сходитиме до становища люмпен-пролетаріату. Тим часом капіталізм у своїй високій фазі сучасного розвитку збавнув, не без натиску професійних спілок, що треба ділитися більше прибутками з працюючими. Нині американський робітник не лише має щодня „стейка” і їздить власним автотом, а вечорами дивиться на екран кольорового телевізора — в багатьох випадках він уже до певної міри є співвласником фабрики, в якій працює, бо купує „шері”-акції і має власний голос у веденні тієї фабрики та в розподілі прибутків.

Але Москва заплющує очі на такі й багато інших розбіжностей між думками К. Маркса

й реальним сучасним життям, бо їй ще потрібний „на даному етапі” бородатий Маркс, їй потрібний якийсь ідеолог, який виручав би злочинця філософічними „підбудівками”. Та навіть і в Маркса далеко не все сприйнятливим для Москви. Особливо небезпечним виявився він відносно найслабшої сторони глиняного Голіята — імперської Москви. К. Маркс писав: „Політика Росії — незмінна, що й засвідчив її офіційний історик Карамзін. Можуть змінюватися її методи, але провідною зіркою її політики завжди залишається світове панування”.

Значно згодом, у 1920-их роках український комуніст, письменник Микола Хвильовий ствердив: „Революційні гасла 1917 року стали фарисейством і матеріалом для спекуляції. Партія потихеньку і полегеньку перетворюється на „собиранеля земель русских”.

Советська київська „Радянська Україна” з 13 квітня 1960 року, вже по смерті диктатора Сталіна (а це показує, що в СРСР насправді не може бути змін демократичного характеру) пов-

кого та Івана Виговського. І їх, ретельно обмазуючи болотом підлабузницького самообплювання, малює автор, Боже, як же принизливо підло! Оцей останній дев’ятнадцятий розділ книжки! Він зовсім уже відірваний від тієї турецько-татарської саламахи. На голову Кромвелла Східної Європи, творця регулярного війська, великого державного мужа України дбайлива цензурно-редакційна колегія насунула нікчемний каптур блазня-підлизи, який, прогнавши зі своїх земель польських короленят, лізе на колінах цілувати їм коліна, як це роблять в сучасному кремлівському паноптикумі і нині справжні пролетарські блазні.

Адже й Наполеон не зумів довести до кінця воєнне щастя, але ні англійський, ні австрійський, ні німецький автор не поважиться так знікчемнювати величну постать, як робить це „український письменник”, зведений московською рукою до ролі яничара.

Автор „Мальв” не одинокий, що пише, плюючи собі й своєму родові в обличчя. Не всі мо-

жуть бути Симоненками, багато пишуть, як велить писати московський трест мізків — на загладу свого народу. Але приводиться дивуватися тим „перевидавцям” на еміграції, які ці „історичні романи” беруть за чисту монету і, маючи на увазі мізерний заробіток, отруюють ними хоч і невелике число читачів.

„Історичний роман”, що так захопив емігрантського перевидавця, не буде останнім, що його надішле нам послужлива советська агенція. Недовго чекатимемо на новий роман, що осквернить цілий український нарід, навіть той, що вже не боровся по-козацькому, а пристав під високу руку пролетарського царя — чи й тоді знайдеться на еміграції людина, що підсуватиме читачам таке „твориво”?

Організуємо різні комісії, товариства, а чогось для захисту нашої власної душі не в силах створити. Радимо нашим читачам поцікавитися цією проблемою, такою скромною і шляхетною на вигляд.

чала читачів: „Деякі люди не зрозуміли об'єктивного процесу збагачення і зближення національних мов народів ССРСР, і цей потяг до оволодіння російською мовою та культурою схильні були назвати „русифікацією”, „асиміляцією”...

А в 1966 році советські поети П. Павличко і І. Драч, перебуваючи в Нью Йорку, заявили кільком українцям на „прийнятті”: „Деякі українські письменники сидять у в'язницях, але їх скоро випустять”... Знаємо, що після того Святослава Караванського знову кинули в кадет, а молодому історикові Валентинові Морозові додали ще 14 років тюрми...

Такі факти стосуються не тільки України. Коли на Угорщині піднялись були патріотичні сили — Москва кинула туди танки. Коли мала Чехо-Словаччина спробувала була піти трохи вбік від „комунізму” та „соціалістичної співдружності народів”, Москва знову ж таки кинула туди танки. А щоб заколисати західній світ, кидає за кордон не танки, а танці, під ярличком культурного обміну.

Для чого це все?

Задля здійснення найбільшого завдання — закріплення влади над уже поневоленими народами та загарбання світу. Карл Маркс не помилився, здається, лише в цьому визначенні Росії.

Наступного, 1972 року большевики збираються відзначати 50-ліття створення Союзу Советських Соціалістичних Республік, ССРСР. Вже накручують сотні пропагандивних коніфільмів, пишуть вірші, п'єси і пісні з подяками „рідній комуністичній партії” та „великому російському братові” за те, що в ССРСР „розв'язано національне питання”. Вже й італійська прокомуністична телевізія накрутила в Україні, Білорусі і Грузії фільм на 13 серій під назвою „Фолкльор народів ССРСР”. Нехай італійський народ побачить, як то „розвиваються” національні мови й культури у ССРСР!...

Словом, провадиться широка підготовка для відзначення 50-ої річниці відновлення Російської імперії у формі ССРСР. А ЮНЕСКО з Парижу розсилатиме у світ тисячі фотовиставок, діаграм, плякатів, підмальованих діяпозитивів про „щасливе життя” в ССРСР, про рівноправність націй і народів...

До такої дати, як 50-ліття відновлення, під покришкою комунізму Російської імперії царів з їх гаслом „Єдина — неділима” — і сучасним московським гаслом, висловленим у гимні ССРСР „Союз непорушних советських республік скувала навіки великая Русь”, — треба й нам готуватися вже тепер. Звичайно, треба буде провести масові демонстрації з викриттям імперської суті ССРСР, становища 110 поневолених Москвою націй, народів і народностей в ССРСР та в країнах-сателітах. Але на цьому обмежитися не можна.

Вважаємо, що НТШ, УВАН, Товариство Українських Істориків та подібні установи й організації повинні вже тепер підготовлятися до належної зустрічі цього трагічного ювілею. Ми маємо вийти у світ з документами і цифрами в руках, а не лише з гаслами на транспарентах! Світова преса і світові наукові установи повинні одержати максимум точних відомостей про царську Росію і її продовжувача — сучасний ССРСР. Нехай це будуть навіть циклостилєві видання, але коли вони будуть удокументовані й джерельні — вільний світ їх використає і йому ширше відкриються очі на правду, яку намагатимуться з Москви вбивати.

Між тими документами, що їх мали б на 1972-ий рік підготувати відповідні установи і науковці, треба було б коротко проаналізувати і прокоментувати книжку Фігоровського „Соціально-політичні основи розквіту і зближення соціалістичних націй в ССРСР”, видану в 1968 р. Київським університетом. У „Радянській Україні” з 14 серпня 1968 р. була рецензія на це видання, і в ній такі думки:

„Буржуазні пропагандисти та їх підпісувачі з націоналістичного табору щосили галасують з приводу „денаціоналізації”, яка начебто відбувається в Советському Союзі, вони „бідкаються” про майбутнє народів нашої країни...”

У тій статті стверджено державну, офіційну політику русифікації в ССРСР:

„Невід'ємною частиною могутнього процесу зближення націй є взаємодія національних культур, виникнення спільних для всіх народів інтернаціональних традицій, зростання поряд з рідною мовою значення російської мови, як засобу міжнаціонального спілкування... Формування советських націй є початковим етапом їх соціалістичної консолідації. Їх нинішній розвиток веде до цілковитої внутрішньої соціально-економічної, духовно-психологічної й етнічної єдності”.

М. Ільзенко

ДЕВАЛЬВАЦІЯ ДОЛЯРА

Завдання цієї статті — розглянути причини девальвації американського доляра, його дальшу роль між іншими валютами світу і поробити певні висновки з теперішньої грошової кризи.

Гроші, або державні знаки видає і контролює держава. Вони виникли стихійно внаслідок розвитку економічних стосунків між людьми і є особливого роду товаром, що виконує роль загального еквіваленту, в якому виражається вартість усіх товарів. Надмірне порушення грошових функцій обміну і платежу порушує закономірність в народному господарстві, викликає кризи, анархію, а також революції.

Цінністю грошей є їх купівельна здатність, що так само є змінливою, як кожний товар,

Подібну заяву, себто урядову обіцянку зліквідувати 110 не-російських націй, народів і народностей в ССРСР, знаходимо і в київській газеті „Культура і Життя” з 14 жовтня 1971 р. у статті „Советський народ — нова історична спільність людей”, з піднаголовком „Назустріч 50-річчю утворення ССРСР”, сказано:

„Утворення советського народу — нової історичної спільноти, що склалася на засадах інтернаціоналізму, є результатом здійснення ленінської національної політики комуністичною партією і советською державою. Зроблено новий значний крок вперед у великій справі зближення і братерського єднання соціалістичних націй в ССРСР”.

Зрештою, ще Ленін писав про створення ССРСР, як про тимчасове необхідне зло для Російської імперії: „Визнаючи федерацію переходовою формою до повної єдності, необхідно прагнути до дедалі тіснішого федеративного союзу”...

Згадана стаття в „Культурі і Житті” закінчується словами: „Сьогодні в умовах стрімкого економічного і політичного розвитку нашої країни, в умовах комуністичного будівництва, особливо актуальним є ленінське вчення про зближення націй”.

Вільні українські науковці, історики, економісти, політики повинні допомогти тим, які змагаються проти знахабнілої Московської імперії в самому ССРСР, по той бік Української Барикади.

який ми купуємо. Чим гроші скоріше обертаються, тим менше їх треба для задоволення ринку, і навпаки. Отже, зміна цінності грошей залежить від кількості їх в обороті і від кількості грошей взагалі. Зрозуміло, що більшу обмінну вартість мають золоті гроші, а тому золото охороняється державними законами. Відомо, що 2/3 світових запасів золота знаходиться в ЗСА і Франції, а тому доляр дотепер мав покриття в золоті і вважався світовою валютою. Міждержавні торговельні трансакції переводились у вартості доляра.

**

Евальвація німецької марки з 4-ох до 3.5 у відношенні до одного американського доляра була порушенням основних грошових функцій і викликала в світі загальну монетарну кризу. Це рішення німецького уряду в травні ц. р. у фінансово-торговельному світі прийнято з коментарями „за” і „проти”. Австрія і Швейцарія евальвували свої гроші, ЗСА зайняли очікувальне становище, інші держави заповіли потребу грошової реформи. Ціни на золото підскочили вгору. Міжнародні фінансово-торговельні корпорації почали перекалькулювати свої кредитові справи, використовуючи ситуацію.

Заяву міністра фінансів ЗСА, що теперішня грошова криза в світі не матиме впливу на фінансово-торговельну політику Америки, треба було вважати за тимчасове вияснення справи перед важливішим рішенням Уряду. Інші компетентні чинники не прийняли ніякого конкретного рішення в цій справі. В загальному всі заінтересовані країни світу погодилися на вичікування і на довільну циркуляцію американського доляра та німецької марки. Іншими словами — час повинен бути суддею цієї важливої справи.

Цікаво здефініювало цю справу Управління Міжнародного Монетарного Фонду, до якого входять 118 країн. На його думку, фінансова криза викликала потребу координації грошових справ між заінтересованими країнами. З цього можна зробити висновок, що справа вимагає

ці розглядати з точки зору міжнародної торгівлі за посередництва Міжнародного Монетарного Фонду. Але до цього не дійшло.

З внутрішніх причин девальвації долара єдиної великої корпорації і робітничих уній та дивіденди, що їх вони самі соці ухваляють від капіталоукладів, цінних паперів чи акцій. Все це відбувається коштом обниження цін на сировину і на готові продукти, цін на які постійно зростають. Це все девальвувало долар і зменшувало його купівельну здатність. Постійні заходи Уряду затримати підвищення цін на товари не мали успіху в індивідуальній і вільній системі господарювання. Фінансова ситуація погіршувалася з дня на день. Монопольні фінансові інституції почали дискваліфікувати справу девальвації долара.

Офіційні чинники Америки журналися зниженням вартості долара і його відпливом з країни. І тут знову в фінансовій політиці світу завоювання, що гірші гроші випирають літконі, знайшов своє виправдання. Безоглядний долар потребував реформи. Було б несправильно твердити, що закордон, який не має права емісії долара і контролю над економікою ЗСА, винен у сучасній фінансовій кризі.

В такій ситуації прийшло драстичне рішення на американського Уряду, яке включило найбільш драматичні, після другої світової війни, господарські реформи. Протолошевська 15 серпня ц. р. нова економічна політика включала такі пункти: замороження цін і заробітних плат на 90 днів, зменшення податків, зменшення федеральних витрат, підвищення на 10% мита від імпортованих товарів, знесення покриття доларів золотом на міжнародному ринку.

Це було добре і стимулююче рішення для народного господарства. Хоч, з другого боку, прийшло воно дуже пізно і викликало замшання як всередині країни, так і закордоном. Американський долар перестав домінувати в світі, і приїждять до нього ждати, поки осягне він номінальну вартість. В загальному міжнародній фінансовій війні прийшла гостріша форма. Тимчасове піднесення мита на імпортовані товари

більшої контролю інвестицій капіталу в приватному розумінні цього слова і більшій свободі для грошового руху згідно з попитом і поданою на ринку. Такі умовини сприяють меншим країнам і тим, що одержали самостійність після другої світової війни, стабілізувати їхнє народне господарство, тим самим зменшуючи вплив приватного закордонного капіталу.

Управління Європейського Спільного Ринку в Брюсселі (Бельгія) прийняло рішення німецького уряду про евалювацію марки прихильно, мотивуючи це тим, що, дивлячись на довгу мету, міжнародна фінансова реформа засягує на повну увагу. Подібну думку висловили офіційні чинники Франції. З цього виходить, що рішення німецького уряду не було самовільне, але прийшло в результаті довгої дискусії голівно між країнами Європейської Господарської Спільноти.

З інших причин девальвації американського долара закордоном єдиної згадати платничий баляне ЗСА, який уже понад десять років є дефіцитним. Дефіцит платничого балянеу ЗСА у знанній мірі спричинило нагромадження в Європі долара, який опинився поза контролем американського Уряду і тим самим обнизя свою вартість.

Заходи Уряду ЗСА обмежити кредит для закордону не принесли успіху, бо європейські центральні банки самі спроможні уліковувати позички в доларах, навіть по нижчій відсотковій стопі без усяги американських банків. Зниження Урядом ЗСА відсотків на кредит для закордону з метою покаявати закордонну торгівлю посилило відплив долара і збільшило імпорту закордонних товарів. А сповільнити імпорту закордонних товарів тільки протиставляючи їм товари власної продукції ліпшої якості і по нижчих цінах.

Отже, збільшення дефіциту платничого балянеу ЗСА та нагромадження резерв долара в європейських банках і привело до евалювації німецької марки та її свободного обміну на ринку у відношенні до долара. Це й були головні зовнішні причини девальвації долара в світі. Фінансові справи Уряду ЗСА вимагали елімінації платничого балянеу з-під зовнішньої контролю і переадресування їх під контроль міністерства фінансів, а нагромадження долара в Євро-

впливів демократичних ЗСА і рабовласницького ССРСР. В такій ситуації стара Європа відчувала потребу об'єднання на базі власних господарських продуктів, вугілля і заліза, з новими економічними ідеями, які шляхом дискусій привели до створення Європейського Спільного

Ринку.

Головні точки господарської програми ЄСР включають: вдержування активного торговельного балансу, координацію фінансових справ та екасування мита між країнами-членами господарської спільноти. "Комон маркет" об'єднує вже сорок країн з населенням понад 400 мільйонів душ. В економічній політиці Європейського Спільного Ринку порушено найважливіший принцип старих держав — принцип "національної суверенності" в ім'я чогось головного і доцільнішого з точки зору інтересів цих країн, а головні господарські чинності відіано під контроль членів ЄСР. Американський Уряд своїм рішенням порушив принцип індівідуальності і вільної системи господарювання, тобто принцип "вільної конкуренції", метою якої є регулювати засіб цінності, обміну і платіжну в ім'я чогось більшого і важливішого для теперішнього і майбутніх поколінь. Отже, прощова криза в світі порушила столітні принципи, за які змагалися попередні покоління і на яких вони творили історію.

Треба думати, що прощова війна, яка ведеться головною поміж Європою і Америкою за збалансування народних господарств, буде подальшою в користі заінтересованих країн. Довар буде звичайною рощовою одиницею без покриття в золоті. Економічна політика Америки буде зформована і dostosована до повонної господарської реформи європейських країн. Франк, ліра і ен будуть евалюовані. В дискусії можна углядати потяги, що рощові одиниці Європи, Японії і Америки можуть привернути покриття в золоті. Теорія правильного розподілу суспільного зиску, яка береться з різниці між продукцією і консумцією, прибере більшого розуміння і практичного застосування в новій економічній політиці світу. В загальному треба сподіватися більшій стабілізації народних господарств, яка прийде в результаті розважного обміркування згідно з запланованими економічними реформами.

сповільнить закордонну торгівлю і зменшить видатки Америки за кордоном, а це значно зміцнить долар і збільшить попит на товари, продуктовані в ЗСА. Індівідуальні податкові відтяження сприятимуть зростові оптажджень серед населення країни, тим самим збільшать потребування на товари. Інвентарні, амортизаційні і податкові відтяження в промисловості скріплять економіку країни.

Це приблизно ті користи, що їх повинен принести перший етап нової економічної політики, метою якої є побороення інфляції, обниження імпорту, стимулювання економіки країни та зменшення безробіття. Рішення Уряду ЗСА і його нова економічна політика не повинні закінчити нікого, бо її така треба було сподіватися. Америка після другої світової війни допоставала в господарському відноженні багатьом країнам, принаймні частинно знищила колоніалізм в Африці і Азії, внесла нові ідеї в старі державні системи і вдержувала мир у світі 30 років, а все це впливало від'ємно на її власну економіку, яку треба було змодернізувати і dostosувати до сучасних вимог.

В другому періоді економічної реформи на одного господарства країни і поборовання інфляції американський Уряд проголосив, що замороження цін і заробітних платень буде продовжене і для контролю цих справ буде покликана окрема комісія з представників робітництва, підприємств, промисленства і Уряду. Окремі комісії будуть створені для контролю днів-денді і відсотків від капіталовкладів, зисків підприємств, підприємств, промисленства і Уряду. Окремі міжнародні торгівлі. Тимчасовий суд буде вирішувати спірні справи.

Консеквенція Уряду і солідарність промисленства в господарській реформі збільшують надію на справедливіший поділ сучасних і майбутніх поколінь цієї країни і світу.

Здобутки науки і техніки, масова продукція, зріст населення і задоволення його потреб вигарють соціальних і господарських реформ, в яких бралися б під увагу потреби всіх країн в господарському і політичному розумінні, знесення колоніалізму, експлуатації і дискримінації. Стара європейська культура і цивілізація, зруйнована другою світовою війною, зазнала дискримінації, коли світ поділено на сфери

В. С-ко

ЧИ ІСНУЮТЬ ВОРОЖІ МОВИ?

Ще десь наприкінці 1970 року в журналі „Місія України” появилася була стаття пані А. Старосенко п. н. „Чи є ворожа мова?”, написана в реакції на статтю, надруковану в часописі „Вільний Світ”. У тій статті йшлося про московську, чи пак російську мову, і пані А. Старосенко наводить більш і менш слушні аргументи на те, що ця мова є ворожою для України, українського народу і його визвольної справи. „Всі ті особи, народи чи нації, які є ворогами України, — пише вона, — їхні культури і мова ворожі мені. Правда, вороги у відношенні до України можуть мінятися протягом історії, а значить буде мінятися і моє відношення, а також відношення цілої української нації до них. Ці ж самі принципи стосуються й до інших націй. Візьмімо, наприклад, Німеччину, яка в другій світовій війні була ворогом Америки, а тепер є її союзником. Подібні зміни у відношенні до ворогів були також в історії України. Наприклад, татари і поляки були певний час ворогами України, а в інших випадках навіть союзниками. І тому у різний час історії по-різному було ставлення до них різних українських поколінь”.

Далі пані А. Старосенко приходять до конкретних обвинувачень певної групи українців, що працюють тепер в американських школах як викладачі російської мови, бо вони „свідомо чи несвідомо несуть московську отруту, пропагують москалізацію (?), поширюють впливи московської імперії по світі”. Вона пише, що ці особи „мають рабську вдачу чи з матеріяльних вигід стають із власної волі по ворожій для України стороні”. Що більше, вони, на думку авторки, „ренегати” і „зрадники”, бо „для українського патріота є загальне національне рішення, що кожна українка чи українець має працювати тільки для України”. Єдиною оправдуючою причиною для вивчення російської мови, на думку авторки, є та причина, коли українець вивчає її, щоб „послужуватись для поширення української ідеї шляхом розвідки, дипломатії, у підпіллі чи ще для якоїсь спеціальної мети”.

Цілком справедливо пані Старосенко осуджує тих українців, які „чваняться, що українці на-

саджували диким москалям культуру протягом їхньої історії”, бо вони тим самим „лишили свою рідну батьківщину і пішли працювати для московської імперії, збільшувати її силу, яка руйнувала Україну”.

У часописі „Вільний Світ” у відповідь на статтю пані Старосенко вміщено редакційний коментар, бо „статтю, яку вона критикує, написав наш співредактор І. Овечко, хоч і не згадується його на ім'я”. В коментарі „Вільного Світу” читаємо: „Можна мати різні думки й переконання, чи існують на світі т. зв. ворожі мови. Можна по-різному дивитись на українців, що викладають російську мову в американських чи канадських коледжах і університетах. Але з легкої руки всіх їх зараховувати до зрадників української справи, до поширювачів москофільства, до малоросів — це вже політичний анальфабетизм...”

Далі в коментарі докладно перераховується, що зробив протягом лише одного навчального року співредактор і автор критикованої пані Старосенко статті, викладаючи російську мову в університеті: доповідь для студентів і професури на тему „Національні проблеми в ССРСР”; доповідь для студентів журналістики про чужомовну пресу в Америці, зокрема українську пресу; доповідь для студентів філософічного відділу на тему „Філософія праці народів, серед яких я жив”; підготовка виступу 45 українців перед студентами і професурою зі співами й танцями народного мистецтва та ін.

„Чи все це було б зроблене, коли б на місці українського викладача був хтось інший?” — слушно запитус автор коментаря. І закінчує такими словами: „До того ж таку саму або й більшу працю виконують і інші українські викладачі в американських університетах. Абсурдом говорити про ворожі мови на світі, бо є ворожі люди, народи, нації, країни, уряди, окремі особи. Мови ж можуть бути лише чужі”.

Свою статтю пані Старосенко написала в надмірно емоційній і безкомпромісовій формі, яка виключає будь-яку дискусію. А її закид, що кожний українець, який викладає в американській школі російську мову, „зрадник” і „рене-

гат", неоправданий закид. Аргументи для цього знаходимо у коментарі про ред. Овечка, який, крім згаданих доповідей, які напевно принесли справі інформування чужинців про Україну немалу користь, є автором численних патріотичних статей і довголітнім редактором антикомуністичного та антимосковського часопису.

Однак, годі погодитися з тим, що російська мова не є ворожою для України і українського народу мовою. Персоніфікований вислів „ворожа мова”, як „ворожа рука” в даному випадку для уточнення можна було б замінити висловом „знаряддя в руках ворога України”. Мова тієї чи іншої нації може бути рідною для тієї нації, може бути „своєю”, материнською, може бути чужою для іншої нації і ворожою для неї — мовою ворога. В окупованих країнах, наприклад, поляки під окупацією імперсько-російського режиму, відмовлялись „розуміти” російську мову: „не розумем!” А Мороз, який напевно добре знає російську мову, на недавньому судовому процесі в Києві зажадав перекладача, не бажаючи говорити по-російськи. З судових матеріалів над авторами „Листа творчої молоді м. Дніпропетровська” довідуємось, що один з підсудних, Сокульський завжди говорив в університеті лише українською мовою і не відповідав на питання, ставлені йому російською мовою. З преси довідуємось також, що і багато чехів „перестали розуміти” російську мову.

В такому самому сенсі треба називати не лише чужою, але й ворожою російську літературу. Бо російська мова і література є головним інструментом в руках русифікаторів, ворогів України. Їх насильно накидають українцям по всіх школах, починаючи від початкової, по всіх установах, її ставлять для українців як предмет обов'язкового навчання, без якого годі мріяти про якусь кар'єру. Російська мова — вчать українських дітей в СРСР — найбільш розвинена з усіх слов'янських мов, а російська література — найкраща і найбагатша в світі. Звідси — неминучий комплекс меншовартости в української молоді і — зневага до своєї рідної мови. Чи можна назвати просто „чужими” гармати і кулемети, з яких під час війни стріляє ворог? Ні, вони — ворожі гармати, знову ж таки в персоніфікованому сенсі.

З початком першої світової війни у французьких і англійських середніх школах з патріотичних міркувань, при потуранні батьків, діти відмовлялися вивчати німецьку мову. В Німеччині з тих же мотивів діти відмовлялися вивчати французьку і англійську мову, залишаючи цю справу розвідникам, перекладачам і дипломатам. Те саме було під час другої світової війни. Чи добре вони робили? Добре чи ні, але робили це, як сказано, з патріотичних спонук. Тепер на Заході патріотизм не в моді, тепер у моді співіснування і культуробмін, світовий уряд і „єдина мова” для всього людства, а російська мова, для щонайменше поневолених Москвою народів, в Советському Союзі.

Коментатор „Вільного Світу” пише: „таку саму або й більшу працю, як ред. Овечко, викону-

ВІД СС'ІВ ДО „ЗЕЛЕНИХ БЕРЕТІВ”

Під таким заголовком пише якийсь В. Клименко в київській „Молоді України” з 3 вересня, порівнюючи елітарні військові частини американської армії з відділами німецьких СС'ів і українських „горлорізів” з „Нахтігалю” та „Ролянду”.

„Коли сьогодні читаєш, — пише Клименко, — реакційну пресу Сполучених Штатів або газети чи журнали їхніх маріонеток з емігрантського смітника, що вітають „зелених беретів” та закликають до нових авантур проти волюблених народів, мимоволі згадується подібна, як дві краплини води, фашистська тактика відвертого розбою, створення шпигунсько-диверсійних підрозділів із різного роду зрадників у складі гітлерівської армії”.

Напружуючи свою вбогу фантазію, бідолаха, який називає себе Клименком, щоб відробити у своїх хлібодавців юдині срібняки, додумується до того, що пише: „На останньому етапі війни до керівництва оунівськими диверсантами у гестапівській уніформі підключається улюбленець Гітлера, „визволитель” Муссоліні з полону, штурмбанфюрер СС, Отто Скорцені... Провівши кілька нарад з верховодами ОУН, Скорцені робить заходи до широкого залучення оунівських зрадників до підрозділів „Вервольфу”... Зимою 1944-45 року групи „Вервольфу” з участю оунівських зрадників створювалися в районах Кракова, Радома, Цеханова...”

Порівняння „Нахтігалю” з „зеленими беретами”, звичайно, не робить кривди Дружині Українських Націоналістів з-перед 30 років, яку розв'язано з наказу Гітлера перед Вінницею, але щодо „Вервольфу”, то тут бідолаха, який називає себе Клименком, цілковито не вив'язується зі свого завдання „викривача” оунівців. Ще не дослужився, мабуть, він права, порпатися в архівах СМЕРШ'у і КГБ,

ють і інші українські викладачі в американських університетах". Таке ствердження зовсім не переконує. Очевидно, з-поміж українських викладачів є такі, що з користю для української справи використовують учительські катедри, але є — і не один — які сліпо тримаються апробованих московфільською адміністрацією інструкцій та підручників і, глибоко над тим не застановляючись, ширять серед американської молоді московфільство, зацеплюють їй уявлення про Україну, як провінцію великої Росії, а про українську мову та літературу взагалі не згадують, бо про це речі зовсім не згадується в тих підручниках. В деяких школах навіть небезпечно порушувати на лекціях українську тематику, і це може потвердити не один українець-викладач російської мови, який, пам'ятаючи про це, і в думці не має таку тематику порушувати.

Наостанку варто було б пригадати, як до української мови ставляться не лише московські шовіністи на Україні, а й звичайні собі малороси: на вулиці, в установі, в трамваї у Києві, у Львові, в Харкові тепер небезпечно українському інтелігентові заговорити рідною мовою, бо це для московського намулу „ворожа, бандерівська мова". Там тепер кривим оком дивляться навіть на вчителів української мови, коли вони сумлінно виконують свої учительські обов'язки і стараються зацепити дітям любов до мови їхніх батьків. І там напевно українець викладач російської мови не відважиться вносити в свої лекції українську тематику. Так, як часто не відважуються робити це і в демократичній Америці.

„Я — КОНЯЧКА!"

В оповіданні Юрія Турчина „Танина анкета", надрукованому в харківському „Прапорі", натрапляємо на такий характеристичний діалог між бабою Грунею і маленькою дівчинкою Танею, що випадково зустрічаються в парку:

— Ну, а якої ж ти нації будеш, Таню?

— Яка така нація? — морщить лоба Таня.

— Ну, от бувають росіяни, українці, грузини, узбечки... А ти хто?

Таня мовчить, думає. Раптом усміхається і голосно вигукує:

— Я — конячка!

І біжить підстрибом"...

Відна „конячка" Таня, від якої її батьки і виховники приховують, до котрої нації вона належить. А скільки тепер таких „конячок" на Україні!

УЛІАМКИ З ШИРОКОГО СВІТУ

Платон учить

У своїм творі „Республіка" Платон таке каже: „... Отож, найкраща Держава є та, яка найбільше наближена до людини. Що б там не скоїлося, доборого чи злого, хоча б одному громадянину, думаю, Держава перша повинна сказати, що випадок, який притрапився тому громадянину, це все одно, що притрапився Державі. І Держава радітиме чи плакатиме разом із громадянином". Так високоідеально уявляв собі Платон Державу, Республіку. А в московській імперії зовсім навпаки: громадянин плаче, а держава скаче...

Основа творчості в мистецтві

Як поглянемо на праці деяких, наших і чужих, мистців-модерністів, то зауважимо, що їм бракує основи, ґрунту — вони відійшли від природи. Великий мистець Альбрехт Дієрер каже: „Мистецтво таки справді скривається в природі і мистецтво посідає лише той, кому вдасться схопити його від природи". І далі: „Якщо образ не є співвідповідний природі, то він не може бути гарним".

Тут, у нас, Михайло Мороз вірно тримається природи: всі його краєвиди, — композиційно, кольорамн, а то й фактурою, — чи ті імпресіоністичні, чи ті наближені до кубізму, чи до сепіабстракту. — він у всіх співає гимни природи і її Творцеві.

З римської старовини

З римської преси довідуємося, що одну зі староримських пам'яток „Цірко ді Массенціо", очистивши з засипів і хабаззя, привернули до величі минулого. Отой цирк Массенті простягається на просторі між катакомбами св. Севастіана й мавзолеєм Чечілії Метелля, при вія Аппія Антіка, так зв. — „Археологічний Парк Аппії". Цей цирк збудований 211 р. по Хр. Імператор Максентій, 306-312, присвятив його на прославу свого сина Ромуля, якого дуже любив, а який умер у молодому віці. Довжина цирку 540 метрів, ширина 75 метрів, містилось у ньому вигідно 20 тисяч глядачів.

Тютюн — таки отрута

Христофор Колумб, відкривши в 1496 р. Америку, привіз із собою до Європи тютюн. А як не він, то — як каже проф. Стефано Піноцці у своїй новій праці „Ль Табакко” — еспанський чернець Петро Роберто Пане, який був у тій виправі Колумба.

В Італії тютюн появився у 1585 р. В Європі почалася завзята боротьба: всі, хто брав це зело на увагу, вимагали тютюн викинути з Європи. Папа Урбан VIII видав буллі з клятвою проти Іспанії, де вживання тютюну вже було поширилося. Такі ж буллі видає й папа Іннокентій X проти уживання тютюну в Римі. Турецький імператор Амурат IV за вживання тютюну карав смертю. У Московії й Персії киями били тих, хто уживав тютюну. Та й донині — вже вельми шляхетно! — йде боротьба проти вживання тютюну — надаремне!..

Перший плуг на колесах

Бачимо його на бронзових дверях базилики Сан Дзено у місті Вероні, в Італії. Це — горорізьба, яку виконав мистець ді Нікольо у XII столітті. Цей винахід: плуг на колесах, вельми причинився до розвитку сільського господарства в середньовіччі. В цій же горорізьбі мистець зобразив тогочасне повір'я: Каїн — орач. А орачем став він за покуту, що вбив брата Авеля.

М. Острозерха

ВІЛІ БРАНДТ — НОБЕЛІВСЬКИЙ ЛАВРЕАТ

Нобелівська комісія в Швеції присудила недавно „нагороду миру” західнонімецькому канцлерові Віллі Брандтові, який привів свою країну до політичної капітуляції перед Москвою, повторивши, як твердять пресові коментатори, „Мюнхен”, що свого часу став причиною гітлерівської агресії. Запитують, чому нобелівську „нагороду миру” не дали безпосередньо Брежнєву, який разом із Громиком підготував текст советсько-німецького договору, що його в Москві підписав Брандт? При цій нагоді пригадують, що редактор „Штерну” Наннен, в минулому визначний націонал-соціаліст, який у своєму журналі писав, що советські війська в 1968 р. врятували мир, окупувавши Чехо-Словаччину, одержав від Брандта в особистому листі подяку. Цей самий Наннен заявляв, що чим більше советських агентів працює в Західній Німеччині, тим

краще, бо ці агенти стверджують, що Західня Німеччина не має супроти СССР ніяких агресивних намірів.

Герберта Веннера, фактичного керівника зовнішньої політики Західньої Німеччини, колишнього члена комуністичної партії, називають у Західній Німеччині „агентом впливу”, тобто особою, що впливає на Брандта в користь Москви.

Не дивно, що популярність канцлера Віллі Брандта в тій країні з кожним місяцем спадає.

З ДІЯЛЬНОСТІ 35-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ В АСТОРІЇ

Новообрана Управа 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії 23 травня 1971 р. в складі Петро Вурик — голова, Вас. Пліх — заступник, Вас. Наум — скарбник, Теодор Байко — писар, Теодор Костриба — організ. реф., д-р Ол. Соколишин — інформаційний реф., Осип Галатин — культурно-освітний реф., Теодор Воробець — господар, Вас. Якимів — бібліотекар, як також члени Управи Осип Коваль, Василь Пушка, Микола Хоманчук та Іван Вітюк і Контрольна Комісія в складі мгр Вол. Левенець — голова, Мирослав Сєнтий та Іван Дзядів — члени на своєму другому засіданні 2 жовтня, після зачитання обіжників ГУ ООЧСУ, намітила плян праці.

Вирішено належно підготуватися та взяти активну участь в XVI Ювілейному З'їзді ГУ ООЧСУ, який відбудеться в Готел Коммодор в Нью Йорку в днях 27 та 28 листопада і урочисто посвятити прапор Відділу, уфундований в значній мірі Теодором Воробцем. Відділ засновано восени 1964 р. і тому було б вказаним ту імпрезу перевести в квітні наступного року. Для цього створено комітет в складі: Ів. Вітюк, Вас. Наум, д-р Ол. Соколишин, Ів. Дзядів — перший голова Відділу та представники від жіноцтва ООЧСУ.

Порушено справу активізації збірки на пресовий фонд органу ГУ ООЧСУ „Вісник” та обрано Петра Вурика делегатом на відзначення 20-річчя Відділу ООЧСУ та Осередку СУМА в Йонкерсі, який відбудеться 24 жовтня 1971 р.

Для пожвавлення діяльності Відділу вирішено організувати ряд доповідей, відзначити річницю трагічної смерті Провідника ОУН сл. п. Степана Бандери, 50-річчя УВО та 30-річчя Акту Відновлення Української Держави у Львові з доповідями мгра Вол. Левенець та д-ра Ол. Соколишина. Обговорено участь в українській демонстрації перед Об'єднаними Націями 23 жовтня 1971 р.

Скарбник Вас. Наум, склавши звіт про фінансовий стан Відділу, запропонував прийняти в члени п. Івана Темкова.

Заторкнуто справу впровадження англійської мови в Службі Божій в українській церкві в Асторії та вислужено звіт із нарад АП АВН і обіжників ГУ ООЧСУ відносно голови УККА проф. Лева Добрянського.

Ол. Соколишин
реф. інформації

Михайло Гікавий

МОЇ ЗУСТРІЧІ

Д-р Іван Смолинський

З лікарем Іваном Смолинським я зазізнався, коли приїхав до Криниці в 1939 році. Був він веселої вдачі, товариський, любив поспівати, а особливо сольо „Гетьмани, гетьмани” — і все старався кожному допомогти, хто до нього звертався.

До бандерівців д-р Смолинський ставився прихильно, ходив на імпрези, що їх вони влаштовували, як, наприклад, літературний вечір письменниці Катрі Гриневичевої, прощальний вечір з нагоди від'їзду д-ра Д. Донцова і інші.

Д-р І. Смолинський возив мене на храмові свята до знайомих священиків, а під час прийнять виголошував промови. Часто запрошував до себе представників Лемківщини, національно-свідомих лемків, і місцевих парохів, бо сам був сином священика з Нової Веси, учителів, яких частував як гостинний господар. На цих зустрічах обговорювалося всякі проблеми, інформувалося про настрої на місцях.

Я не раз бував у д-ра І. Смолинського, а він у мене. Пані Марія Спольська у 1940 р., що тепер мешкає в Торонто, і д-р Смолинський були хресними батьками моєї старшої доньки Оленки, що тепер є докторанткою, дружини д-ра Б. Сацюка, професора університету на Фльориді.

Д-ра І. Смолинського німці запросили були до медичної мобілізаційної комісії, де він старався рятувати від табору тих українців, що не хотіли йти до німецького війська. Він і мене врятував від німецького війська, заявивши після оглядин, що я тяжко хворий на туберкульозу.

Д-р І. Смолинський був у дуже добрих відносинах у з панством О. і М. Телігами, які його любили за веселу вдачу і гарний голос, бо і інж. Михайло Теліга був співаком і бандуристом. Панство Теліги приймали у себе д-ра І. Смолинського, коли їздив він до Кракова, де вони якийсь час мешкали.

Д-ра І. Смолинського знали всі свідомі українці на Лемківщині. Коли мене випустили з німецького криміналу в Новому Санчі напівжи-

вого, так я був побитий німцями і мене несли до хати на руках, д-р І. Смолинський негайно скликав лікарський консилиум і потім щодня мене відвідував. Коли здоров'я моє дещо покращало, я перейшов з родиною мешкати до дому д-ра І. Смолинського.

З початком виїзду українців із Криниці вліті 1944 рр. на Словаччину, коли большевики вже вступили на терен Західньої України, д-р І. Смолинський говорив мені, що збирається також виїхати на Словаччину або в Німеччину, але має ще дещо полагодити, як лікар і власник хати. Але виїхати йому не вдалося, і польські шовіністи в травні 1947 року замучили незламного сина Лемківської землі, осиротивши його дружину, трьох доньок і сина. Так закінчив на 41-му році життя д-р Іван Смолинський, добрий лікар, гуманна людина, патріот, залишивши по собі добру славу і великий жаль у своєї родини, пацієнтів і приятелів як лемків, так і українських емігрантів.

Чому д-р Смолинський не виїхав — невідомо. Від його рідних я довідався, що по приході большевиків його заарештували і звільнили. По другому арешті вислали на Шлезьк — в околиці Вроцлава, де працював він як лікар і куди переїхала вся його родина, себто дружина з доньками і сином.

На поклик смертельно хворої матері д-р Смоленський (батько помер у січні 1945 р.) приїхав до Нової Веси, а звідти, не слухаючи порад, поїхав до Криниці по ліки. Там його і схопили на донос власника ресторану Басяка і інших польських шовіністів.

Цілий тиждень тримали його в мокрій пивниці без харчу, при тому тяжко побиваючи. Коли ж нарешті дали йому їсти, відновилася у нього стара шлункова хвороба (боляк тріс!) і його перевезли до лікарні в Новому Санчі.

Старенька, схорована мати ледве добилася на побачення зі сином, висиджуючи довгими годинами на сходах. Але замість сина побачила руїну: побитого, тяжко покаліченого і „такого малюго (був високого росту), що важко було по-

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ

Відзначили роковини народження Лесі Українки в Щецїні

Заходами воєвідського правління Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ) відбулося 15 травня ц. р. в Щецїні відзначення 100-річчя з дня народження Лесі Українки.

З великою увагою слухали привні доповіді доц. д-ра Ф. Неуважного „Ідея прометеїзму у творчості Лесі Українки”. Змальовуючи незвичайно багатий духовий світ поетеси, її героїчну життєву поведінку, доповідач довів близькість ідей Лесі Українки до ідей і поглядів найвизначніших постатей європейської культури. Ідеї поетеси виростали з українського ґрунту і служили справі знедоленого народу, який перебуваючи під гнітом московського самодержавства, шукав для себе кращої долі. Все своє коротке життя присвятила Дочка Прометей праці над пробудженням національних почуттів у „приспаної української інтеліґенції”.

Цікавою була також доповідь мґра Я. Грицьков'яна „Леся Українка в Польщі”. Доповідач торкнувся у ній багатьох важливих питань: безпосередність зв'язків поетеси з Польщею і поляками, Лесиних студій польської культури, перекладів поезій Лесі Українки на польську мову і літературно-критичних статей про її творчість. Перегляд дотеперішнього доробку польських перекладачів, які займалися творчістю великої української поетеси, доповідач ілстрував прикладами.

Доповідь „Джерела творчості Лесі Українки” виголосила мґр Д. Ярчак. Доповідачка вказувала на життєві обставини, в яких зростала морально ідейна й мужня людина-творець. Серед волинських лісів формувалися її мистецькі образи і любов до української народної культури. На творчість Лесі великий вплив мали її подорожі і перебування в Болгарії, Італії, Грузії та інших країнах. Все це закріпило її віру в народ, якому вона була безмежно віддана.

Під час дискусії польський письменник Є. Пахльовський вказав на феномен, притаманний українській лі-

вірити, що це мій син”. Це — слова скривавленого материнського серця.

А прощаючися з матір'ю сказав д-р Смолинський, що він свідомий того, що вмирає лише тому, що він — українець.

Старання перевезти його тіло до Нової Веси, де його батько був парохом, не увінчалися успіхом. Поховано його скромно на кладовищі в Новому Санчі. Могилу відшукала середуща доня Орися з мужем Богданом чотири роки тому. Віддаючи пошану померлому, родина через добрих приятелів поставила гідний пам'ятник на його могилі, забезпечивши її на сорок років.

тературі, в якій стільки славних жінок. В основному дискусія велася довкола питань польсько-українських взаємозв'язків.

Варшавський тижневик „Наше Слово” подає, що це відзначення пам'яті Л. Українки було однією з кращих форм зближення людей, яких хвилюють сучасні і майбутні польсько-українські взаємовідносини.

З діяльності гуртка УСКТ в Слупську

21 травня ц. р. правління гуртка УСКТ склало звіт про свою працю. Із звіту виявилось, що членам гуртка не вистачає дотеперішніх видів діяльності. Запропоновано зорганізувати танцювальний та театральний гуртки.

Привні члени питали, чому досі в Слупську не ведеться навчання української мови дітей і молоді, хоч про це говориться від початку заснування гуртка, себто від 1968 р. А в Слупську проживає п'ять, а може й більше кваліфікованих вчителів української мови. В дискусії висунено домагання, щоб правління гуртка приділило цій справі більше уваги.

Члени гуртка просили, щоб Головне Правління УСКТ забезпечило українцям у Польщі можливість оглядати українські фільми, бо це допомагає їм вдосконалювати знання української мови.

Популяризують українське живе й друковане слово

Під час загальнодержавної кампанії популяризації писаного слова українці Слупська використали цю нагоду для популяризації українського живого й писаного слова.

Гурток УСКТ в Слупську зорганізував зустріч з українським поетом зі Львова, Романом Кудликком. Під час цієї зустрічі слупські українці розпитували про львівських поетів та про творчі плани гостя.

Члени й прихильники УСКТ в Слупську мали нагоду на літературних сходинах 14 травня ц. р. ближче познайомитися з життям і творчістю Максима Рильського і Павла Тичини. Про них були висвітлені фільми, що їх одержав гурток від Воєвідського Правління УСКТ в Кошаліні. Привні познайомилися також з біографією і творчістю Василя Стефаника. Доповідь про нього прочитав О. Цилюпа, а вибрані твори письменника читали С. Соколенко та Е. Панчак.

Того вечора члени гуртка мали змогу вперше позичити українські книжки з гуртківської бібліотеки, для якої, на жаль, важко знайти приміщення. Книжки принесли у валізах Марія Сивак та Софія Стеренчак.

Вернигора та українські думи в польській літературі

22 травня ц. р. відбувся в щецїнському клубі УСКТ виступ молодого польського науковця, доцента Торунського університету Мирослава Касіяна, який розповів про свою наукову працю.

Українська тематика в працях М. Касіяна появилася при нагоді дослідження ним поезій Ю. Словацького, а постать Вернигори у творах цього польського поета стала темою його наукової дисертації. Вернигора, цей віщий український лірник, був у польській романтичній літературі символом зв'язків України з Польщею. Він виступає не тільки в творах Словацького („Срібний сон Сольомії”, „Вацлав”, „Веньовський”), але й у Гоцинського, Семенського, Равіти-Гавронського, Висп'янського та ін. Малювали цю легендарну українську постать такі польські малярі, як Матейко і Гротгер.

Іншим предметом зацікавлень д-ра М. Касіяна стали українські народні думи, яким він присвятив окрему книжку, що складається з перекладів українських дум і ґрунтовно опрацьованого коментаря. М. Касіян переклав 22 думи, добираючи зразки різних стилів з текстів зібраних Ф. Колессою.

Чарівний дівочий дует

Студентки-українки Варшавського університету, Леся Рибчак та Ганя Керкош, познайомилися на студіях, хоч предмети їх навчання різні: Ганя вивчає українську філологію, а Леся — синологію (китаєзнавство). Подружились вони, співаючи у варшавському хорі УСКТ. Спочатку виступали в естрадній групі студентів, а потім заснували свій „гурточок”. Перші успіхи на ускативських сценах дали їм заохоту до власних мистецьких пошуків.

Пісень співають вони багато, серед них найбільшу популярність здобули „Карпати, Карпати”, „Гуси-лебеді”, „Та піду я, піду”. Вони виступають на всіх українських фестивалях, організованих УСКТ, крім того на численних концертах в інших містах. Ніжні голосочки дівчат, музикальність та їх вродливість дуже подобаються публіці, і кожна їх поява на сцені викликає бурю оплесків.

Українська „Краківська естрада”

В 1956 р. заснувався в Кракові „Гурток молодих українців”. На його перших зборах вибрано організаційний комітет, який в лютому 1957 р. скликав збори українців міста Кракова. На цих зборах вирішено організувати гурток УСКТ.

Заснована при гуртку драматична секція під керівництвом К. Заболотної вже в першому році своєї діяльності виїжджала на Ольштинщину з виставою „Запожжя за Дунаєм”. Потім засновано хор.

Нове поживлення в діяльності гуртка почалося в 1966 р. Відтоді також діє естрадна група, яка вже брала участь майже в усіх фестивалях української пісні. Групу веде К. Заболотна.

Щецінські бандуристи

Ансамбль бандуристів УСКТ в Щеціні розпочав свою діяльність у 1969 році. До його складу входять: Мирослав Кузьма, Мирослава Ліборська, Юрій Ліборський,

Анатолій Лазорищак, Григорій Кравчук, Ярослав Керкош, Петро Лахтюк.

Бандуристи, звичайно, аматори і на прожиток заробляють у різних підприємствах. Виконують коло двадцяти українських народних пісень.

В 1970-1971 роках щецінські бандуристи виступали, крім місцевостей Щецінського воевідства, в Гданську, Слупську, Кошаліні, Зеленій Горі, Стшельці Краєвську, Гожеві Велькопольським.

„Смерічки” в Банях Мазурських

Одним із головних завдань праці Павітового Правління УСКТ в Банях Мазурських є культурно-освітня праця серед сільської молоді. З цією метою організовано в 1968 р. гурток „Смерічки”. Більшість членів гуртка — це дівчата й хлопці, що закінчили середні школи. Протягом кількох років свого існування виступали „Смерічки” в багатьох місцевостях Голдапського та Венгожевського повітів. Подобалися „смерічки” і на воевідському огляді в Кошаліні. Гурток цей був кілька разів відзначуваний дипломами за мистецькі досягнення.

Народний хор у Лелькові

Народний Хор УСКТ в Лелькові (Ольштинщина) існував уже в 1957 році. Серед його членів були колишні мешканці Ярославського, Перемиського, Томашівського та Білопідляського повітів. У 1959 р. хор припинив свою діяльність, яку відновив у 1967 році. В пісенному репертуарі цього колективу місцеві народні пісні, що їх опрацьовують самі члени хору. Хор з Лелькова є одним з найкращих сільських ускативських гуртків.

Ансамбль „Лемковина” у 15-річчя УСКТ

6-го червня ц. р. ансамбль „Лемковина” відзначив День Матері і Дитини в селі Ганчова на Лемківщині. В концерті, крім „Лемковини”, виступив співочий гурток учениць місцевої початкової школи, які виконали такі пісні: „Пасла Гандзя лави”, „А там долом, при потічку”, „Горіхове сіделечко” та „Зе спеванем і порадам музиканці дрогом ядом” (Без польської „пісенки” не обійшлося! — С. Ж.). Найбільше слухачам сподобалася пісенька „Горіхове сіделечко”, яку в супроводі капелі та хористок співала Любка Скальська. З цим молоденьким хором працює диригент Ярослав Трохановський.

13 червня ц. р. „Лемковина” виступала в Горлицях, присвятивши свій концерт п'ятнадцятиліттю УСКТ. На жаль, як подає дописувач в „Нашому Слові”, цей концерт не вдався, бо було мало слухачів: про нього належно не розголосили, а крім того цілий день падав дощ.

За варшавським тижневиком „Наше Слово” подав С. Женецький.

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

Іван Левадний

КИЇВ У ПЕРШИЙ ДЕНЬ ВІЙНИ

Над Києвом спустився ясний, теплий вечір 21 червня 1941 року. На вулицях було чимало прохожих з огляду на те, що завтра неділя, тобто „вихідний день”, багато людей вийшло перейти і відсвіжитись після цілоденної праці.

Пишно зеленіли каштани проти Академії Наук і тополі на бульварі Шевченка. Манили до себе рекламами кіна. Театри вже покінчили свої зимові сезони і франківці у повному складі виїхали до Москви. Майже всі імпрези перенесли на літні майдани парків і клубів. Ось і цього вечора симфонічний концерт відбувався на відкритій естраді Першотравневого саду, розташованого серед стрімких Дніпрових узгір'їв. Звуки симфонії линули над Дніпром. З ріки віяло прохолодою.

Набережна Дніпра, Труханів острів і Яхтклуб виблискували різнокольоровими вогнями. На алеях Першотравневого саду і Володимирської гірки помічалось велике пожвавлення. Скрізь панував мирний настрій, хоч міжнародня ситуація і характер, який прибрала війна на Заході, не давали підстав для цього. Говорили, що Німеччина відклала свій збройний виступ проти СРСР з огляду на несподівані події в Югославії, що виломилась з числа держав, покірних осі Берлін-Рим-Токіо. Але тепер, впоравшись з югославами, Гітлер має вільні руки для походу на Схід.

Щойно кілька днів тому в усіх советських газетах було вміщено повідомлення Телеграфного Агентства Советського Союзу про те, що чутки, ніби найближчим часом мають початися воєнні дії між Німеччиною і СРСР, позбавлені всяких підстав, а концентрація советських військ уздовж західних кордонів є звичайними літніми маневрами. Однак, кожний советський громадянин уже на практиці переконався, що всяка заперечування в пресі вістка завжди відповідає правді, а спростування робиться тільки про людське око.

І хоч переважна більшість українського народу бажала війни, яка за загальним переконанням мала принести поразку Москві і кінець советської влади на Україні, всі уявляли собі

жах війни і у своїх думках віддаляли час її можливого початку, тим більше, що вся увага Німеччини тоді була звернена проти Англії.

З такими думками жили люди, з ними розійшлися по домах і цього вечора, не передбачаючи, що вже за кілька годин вибухне буря. Ще о четвертій годині ранку 22 червня великий вантажний поїзд з нафтою, яку Москва зобов'язалася постачати Німеччині у компенсацію за приєднання Західної України та Західної Білоруси, переїхав кордон Генерал-Губернаторства у напрямі на Захід.

О 5-ій годині ранку мешканці київських околиць Солом'янки, Шулявки, Чоколівки, залізничної колонії були пробуджені страшними вибухами, що доносились з розташованих поблизу летовищ і військових об'єктів. Хто стріляв? Чи це було повітряне бомбардування чи експлозія вибухового матеріялу — ніхто з цивільного населення не міг знати та й не поважився розпитувати і тим виявляти своє зацікавлення до подій на заборонених військових зонах. Але серед населення периферій відразу поширилися погоски, що це було таки бомбардування з повітря і вчинили його німецькі літаки, скинувши на військові об'єкти свій смертоносний вантаж.

Але в місті було спокійно. Стояв гарний соняшний недільний ранок. Як завжди вийшли вранішні газети. „Комуніст” і „Советская Украина” містили матеріяли про війну в Західній Європі — спочатку німецькі, потім англійські звідомлення. У „Пролетарській Правді” широко описувалось новий виробничий рекорд стахановця Гусева. Молодечі газети „Комсомолец України” і „Сталинское Племя” присвятили багато уваги спортові у зв'язку з призначенням на цей день урочистим відкриттям стадіону на Червоноармійській (Васильківській) вулиці, де 30 років перед тим, у 1911 році містилась Всеросійська виставка, яку тоді відвідала царська фамілія і тогочасний диктатор Росії Петро Століпін, що знайшов тоді в Києві свій безславний кінець від куль провокатора Богрова.

Радіо передавало вістки про успіхи в промисловості і сільському господарстві та завбачення погоди. Наближався полудень, коли звичайно передавалось через радіо головні новини за день. І ось раптом з голосника почулося:

— Ува, увага! О 12-ій годині дня слухайте виступ заступника голови уряду Вячеслава Михайловича Молотова.

Це була несподіванка. Молотов виступав через радіо у виняткових випадках, коли відбувалась якась надзвичайна подія. За останні два роки він виступав перед мікрофоном лише двічі — 17 вересня 1939 року, коли советське військо рушило до Західньої України та Західньої Білоруси, і восени 1940 року, коли доповідав про міжнародне становище на сесії Верховного Совету СРСР.

Про що міг говорити Молотов тепер? Загальне зацікавлення киян зростало. На перехрестях вулиць коло радіоголосників скупчувались люди. І ось о 12-ій годині вони почули:

— Говорить радіостанція імени Комінтерну. Слухайте промову товариша Молотова, яку рівночасно передають всі радіостанції Советського Союзу.

Потім у голоснику хтось злегка кашлянув і різкий, неприємний голос заговорив:

— Громадяни і громадянки Советського Союзу! З доручення советського уряду і нашого вождя товариша Сталіна маю повідомити вас про наступне . . .

Молотов говорив про те, що від часу укладення советсько-німецького договору 1939 року советський уряд дотримувався взятих на себе обов'язків, і збоку німецького уряду не було жадних скарг на їх порушення. І ось цього ранку німецькі літаки налетіли з Німеччини, а також з Фінляндії та Румунії і піддали бомбардуванню важливі військові об'єкти в Ленінграді, Києві, Львові, Севастополі, а слідом за тим німецьке військо перейшло західні советські кордони і віроломно напало на Советський Союз. І вже, коли цей напад стався, німецький посол у Москві граф Шуленбург повідомив його, Молотова, що Німеччина вирішила виступити з війною проти Советського Союзу з огляду на скупчення советських військ на її кордонах.

Ззначаючи, що колись Наполеон зазнав поразки в Росії і те саме станеться з зарозумілим

Гітлером, Молотов заповів, що СРСР відповість на цей напад вітчизняною війною і закликав усіх до посиленої праці і всебічної підтримку уряду.

Це приголомшливе своєю несподіванкою звідомлення викликало в усіх приховану радість і одночасно глибоку тривогу. Радість і надію, що з Заходу йдуть визволителі, які допоможуть скинути ненависне ярмо та встановити вільну українську державу, а тривогу за життя своє та своїх близьких, можливість великих жертв, що їх має понести наша батьківщина, ставши вже від цього моменту театром воєнних дій.

Спокійне життя столиці відразу перервалось. Урочисте відкриття стадіону відклали. Воно відбулось вже по закінченні війни. На вулицях з'явилися цивільно одягнені люди з протигазами через плече і опасками на рукавах. Це були на швидку зорганізовані добровільні дружини для підтримування ладу і допомоги в разі бомбардувань, пожеж, паніки. На вікнах будинків і вітринах крамниць поспішно наліплювали паперові смужки, щоб забезпечити скло від розбиття на випадок повітряних бомбардувань.

А радіо голосило. Вже місцеві станції повторювали промову Молотова, передавали постанову уряду про запровадження воєнного стану в Карело-Фінській республіці, Прибалтиці, Білорусі, Україні, Молдавії, в Ленінградській та Московській областях, про загальну мобілізацію. Вулицями Києва проходили якісь військові частини.

Увечері концерти на відкритих естрадах були відкликані: світло на них могло привернути увагу німецьких літаків. Значно зменшено вуличне освітлення. Місто поринуло в темряві. Відчувалось, що наближається щось грізне, фатальне для московського загарбника України, що відновились нові можливості для поневоленого українського народу. Воскресали світлі надії, яким не судилося здійснитись.

~~~~~  
**ЧИТАЧУ! ЗРОБИ ДАРУНОК ПРИЯТЕЛЕВІ: ПЕРЕДПЛАТИ ДЛЯ НЬОГО „ВІСНИК” — ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ.**  
~~~~~

„СЕРЦЕЩИПАТЕЛЬНИЙ РОМАНС”

У передовій статті кагебівського тижневика „Голос Родины” (серпень 1971) її автор виписує таке: „Вступаючи в бій з інтервентами і білогвардійцями, робітники й селяни клялися в 1919 році:

Смело мы в бой пойдем
За власть Советов
И как один умрем
В борьбе за это”.

Очевидно, вони, тобто оборонці советської влади, таки всі померли, а тому автор і не знає походження мелодії цієї пісні, що була до революції „серцещипательним” сальоновим романсом п. н. „Белая акация”. Потім підложили під цю мелодію свої слова білогвардійці і співали:

Смело мы в бой пойдем
За Русь святую
И как один прольем
Кровь молодую.

А вже наостанку, ще не мавши своїх большевицьких мелодій, почали червоноармійці співати ту пісню-романс з наведеними вже словами, лише дещо зміненіми супроти білогвардійської.

РОМАНТИКА ПОШУКУ

Так назвав у київській „Вітчизні” (жовтень 1971) Ігор Диченко пристрась до колекціонування. Як слушно зауважив Альберт Айнштайн, — пише він, — колекціонування вчить зосереджувати пам’ять, це — школа волі, наука, мистецтво.

Пригадуючи колекціонера Ханенка, фундатора нинішнього Музею західного та східного мистецтва в Києві, І. Диченко пише про свої власні пошуки мистецьких скарбів, що щасливо збереглися у збірках приватних колекціонерів, які в часах сталінських чисток відважилися тримати у себе шкідливі репресованого Анатолія Петрицького, образи Івана Падалки, Василя Седляра, навіть непримиреного антикомуніста, емігранта Миколи Бутовича, що в Нью Йорку для „Вісника ООЧСУ” незадовго перед смертю виготовив обкладинку. М. Бутовича називав він „художником львівської генерації і майстром бурлеску”, не згадуючи також, що був він старшиною Армії УНР і учасником 2-го Зимового Походу.

Про згаданих вище мистців І. Диченко не пише, що вони були знищені в підвалах НКВД. І про Б. Ханенка (1858-1917) зі статті І. Диченка читачі „Вітчизни” також не дізнались про те, що народився він у родовому маєтку на Чернігівщині, був українським колекціонером-меценатом і археологом, який власними коштами проводив археологічні розкопки на Київщині, був почесним членом Історичного товариства Несгора-літописця і разом із своєю дружиною видав „Старожитності Придніпров’я”.

Отже пошуки Ігоря Диченка не романтичні, а радше трагічні.

В. З.

ЗВІДКИ ЇХНЯ ПОЛІТИЧНА ПАСИВНІСТЬ?

На сторінках ньюйоркського „Нового Русского Слова” відбувається гаряча дискусія: чому російська етнічна група американських громадян виявляє цілковиту політичну бездіяльність? А. Кисельов у своїй статті з 13 серпня пише: „Похоже на те, що ми, російські американці, один з найбільш безвільних, лінивих членів родини, що складають американську націю”. І порівнює бездіяльність росіян з високою активністю української етнічної групи.

Сергій Войцеховський, „спец” від українських справ у „НРС” пише, що Кисельов, не розкривши всіх причин політичної пасивності росіян, згадує про участь українців в щорічних конференціях військового коледжу, в редакційній комісії об’єднання етнічних груп Республіканської партії, у відзначуванні Тижня Поневолених Націй та у Світовій Антикомуністичній Лізі і стверджує, що росіяни в усіх цих справах участі не беруть. А не беруть — пише він — тому, що не можуть.

І розкриває ніби сутню причину. Світова Антикомуністична Ліга, — пише він, — була створена, як надбудова Антикомуністичної Ліги Народів Азії. В цій Лізі протягом років російську еміграцію репрезентував Народно-Трудовий Союз (НТС), який, мовляв, намагався захистити російську точку зору на завдання та методи боротьби з комунізмом, але зазнав невдачі і змушений був відійти від організації, що стала з антикомуністичної — антиросійською. „Войовничу русофобію”, пише він, внесли до Ліги українські націоналісти бандерівського напрямку з їх азійськими союзниками.

Щоб у цьому переконатися, С. Войцеховський пропонує прочитати звіт про 5-ту конференцію Світової Комуністичної Ліги, що відбулася в Манілі в дні 21-25 липня. Одним із членів президії, обурюється він, був голова АБН Ярослав Стецько і в Редакційній Комісії українські націоналісти відіграли чи не рішальну роль. Крім Я. Стецька в редагуванні резолюції конференції брав участь американський професор Л. Добрянський.

Найбільше обурюють в тих резолюціях С. Войцеховського і, очевидно, НТС’івців, які „виступили з цієї організації”, такі вислови, як „російська тюрма народів”, „російські термонуклеарні зброєння”, „російський вплив у Західній Європі”, „російська імперія”, „російський імперіалізм” та ін. А також те, що в резолюціях дві основні точки присвячені Україні: в них закликається підтримувати Організацію Українських Націоналістів-революціонерів, підтримувати український народ у його боротьбі за визволення.

„При одноставній русофобії членів Ліги, — бідкається С. Войцеховський, — представникам російської етнічної групи в ЗСА робити там було нічого”.

Отже, це — головна причина політичної пасивності росіян?

С. Войцеховський заплутався. Йому бракує відваги глянути правді в очі. А правда така: так званий комунізм і імперіалізм в ідеології кремлівських верховодів речі нероздільні. Заперечувати російсько-советський імперіалізм — це твердити, що чорне є не чорне, а біле.

Російська політична еміграція на 99.9% дихає імперіалістичним духом і кричить про свій антикомунізм. Отже, в міжнародних антикомуністичних організаціях, які знають правду про суть сучасного советського імперіалістичного режиму, місця росіянам немає. І вони всі проти Тижня Поневолених Націй, щороку проголошуваного американськими президентами. А що вони можуть сказати в об'єднанні етнічних груп Республіканської партії, які добре знають, що таке російський імперіалізм — чи то царський, чи советський, чи НТС'івський?

Ось звідси і їх „політична пасивність”.

СХАМЕНІТЬСЯ, ПАНЕ!

Один із „многонадійних” журналістів, що ще недавно належав до молодого покоління, але вже встиг попрацювати в „Пролозі”, в канадському радіо і в деяких національних еміграційних газетах, що виступав був із своїми статтями в мюнхенській „Сучасності” з „новими ідеями”, — продемонстрував незалежність (очевидно, від „естаблішменту”) свого думання на шпальтах чикагського „Українського Життя” з 3-го жовтня ц. р. Ось що він там, між іншим, пише:

„Ньюйоркська газета-тижневик „Українські Вісті” (хто ж їх не знає? — ред.) з її понад півстолітньою історією — в загальному явище позитивне. Не вдаючись до епітетів, кожний повинен признати (!?), що ця газета виповняє ідеологічний вахляр української преси за межами України і не раз друкує вісті та коментарі, яких читач не знайде в інших українських газетах та журналах. Наприклад, в якій іншій газеті читач міг знайти такі точні репортажі, включно з текстами промов і фотографіями, про минулорічне відкриття пам'ятників Шевченкові і Пушкінові на оселі Арров Парк в штаті Нью Йорк? Так, це була комуністична імпреза на оселі комуністів. Але це свято також вшанувало пам'ять Тараса Шевченка...”

„Незалежність думання” завела задалеко молодого журналіста: про це комуністичне свято, де Тараса Шевченка поставлено побіч з співцем московського імперіалізму Пушкіним, дуже широкі репортажі подали також кагебівські „Вісті з України”, київська „Радянська Україна”, навіть московська „Правда”.

Інформуючи читачів чикагського „Українського Життя” про те, що ньюйоркські „Українські Вісті” нині читачів мають уже мало і оригінальних публіцистичних статей друкують менше (в більшості — це передруки з советської преси — ред.), він стверджує: „Але взагалі — газета „Українські Вісті” нешкідлива, часами і цікава”.

Р. М.

ЯК РОЗВИВАТИ СВОЮ ОСОБИСТІТЬ?

Д-р Вітт Н. Шульц, визначний психолог, автор кількох наукових праць і лектор, що прочитав понад 3000 лекцій на тему „Як розвинути свою особистість”, подає для цього десять основних правил:

— Пізнавати якнайглибше самого себе, об'єктивно аналізуючи свою силу і свою слабкість.

— Вести систематично щоденник, нотуючи в ньому всі успіхи і невдачі в досягненні поставлених цілей. Час від часу переглядати цей щоденник, щоб виявляти причини наших помилок і досягнень.

— Ставити перед собою щодня якусь нову проблему і старатися знайти на неї правильну відповідь. Вроджені провідники постійно роблять так, щоб, перевіряючи себе, знаходити правильний підхід до розв'язки тієї чи іншої проблеми. Наприклад: „Як можу я виконати цю працю якнайліпше? Як можу я „витиснути” якнайбільше часу з сьогоднішнього дня?”

— Постійно вдосконалюватися в своєму фаху, шукаючи для цього нових способів і підходів. Добрий професіоналіст тяжко працює на місці своєї заробіткової праці і вдома, щоб чимраз більше збагачувати свої знання і практичну вмільсть.

— Поширювати через систематичне читання фахової і загальної літератури свої заінтересовання. Постійно шукати нових і цікавих ділянок знання, щоб краще розуміти себе і оточення.

— Завжди мати якусь творче побічне зайняття. Відповідне „габбі” збагачуватиме ваше життя, поліпшуватиме ваш духовний стан і відсвіжуватиме ваші думки.

— Творити конструктивну атмосферу для себе, своєї родини і співпрацівників. Провідник духовно зростає сам, допомагаючи зростати іншим.

— Розвивати і загострювати в собі і в інших почуття здорового гумору.

— Знаходити кожного дня час для медитацій і фантазування.

— Пам'ятати, що ваші очі і всі інші органи почуття є брамою для вашої свідомості, сумніву і розуму.

З ПІДСОВЕТСЬКОГО ГУМОРУ

Володимир Сіренко

Лист другові

„Добрий день, Спиридоне! Я й не знаю, як тебе тепер величати, з якого боку до тебе підступити, бо був я від односельців, що ти вибився у люди і сидиш високогенько. І хто б ото подумав! У школі ти все списував із зужих зошитів, та й в механізації не дуже встигав: не міг розібратись, де шуруп, а де гвинт. А тепер диви, де!

Та ти не ображайся. Це так, згадки. Ще згадую, як ми бігали голопупами по вулицях та городах, борсалися у пилюзі, як стріляли з самопалів опісля війни, як лазили у садок баби Соломини по дулі. Смагні, соковиті були груші. А потім уже, пам'ятаєш, я давав тобі штани до дівчат збігати. Було. Як згадаю, аж сміх бере.

Та шур їм, згадам! Що було, з водою утекло. Добре — з нами, погане — забулося. Радий я, що ти на такій посаді, і живеш, мабуть, не

скаржишся на долю. Ото хіба тільки клопоту багато, бо маютаби широкі. У мене теж усе газрад. Працюю на заводі ливарником. Є сім'я, є хліб і до хліба.

Якщо мене ще не забуд і є вільний час, то відпиши. Приємно буде одержати листа від друга дитинства.

На цім кінгаю, бо завтра у першу зміну йти, та і в тебе нема часу мої терсвені зитати. То ж бувай.

Твій друзяка Григір”.

Листа Григір Самійленко кинув у поштову скриньку тиждень тому. А незабаром його разом із начальником цеху викликав голова заводу профспілки.

— Сідайте, — буркнув він, копирсаючись у стосах паперів на столі. Обличчя у нього було заклопотане і сердите. Окуляри висіли на самому кінчику гулястого носа і, якби не гуля, впали б уже, волосся скуйовджене, краватка обвисла. Начальник цеху, дивлячись на нього, передчував недобре, совався на каналі, поглядав на Самійленка, знизував плечима.

Нарешті голова знайшов потрібний папірець і затрусив ним над головою.

— Ось полюбуйтеся, чим займається Самійленко! Як вам не соромно? Відбираєте у поважних людей час, принижуйте їх авторитет. Хіба можна отак фамільярно?..

— Я не розумію, про що йде мова, — розвів руками Самійленко.

— Ви писали до товариша Дзеня? — спитав голова.

— Писав, — відповів Самійленко. — Що з того? Ми з ним виростили на одній вулиці, разом у школі вчилися.

— Досить! — роздратовано кинув голова. — Заторочив — друг та друг. А я ось одержав цього листа з резолюцією вяснити, хто ви і чого хочете, розібратися з вами. От і викликав.

Начальник цеху, що спочатку нічого не міг уторопати, нарешті оговтався і подивився на Самійленка так, ніби того щойно упіймали на гарячому. Похитав головою:

— Ганьба, Самійленко, ганьба. Працюєте ви непогано, на таблиці пошани завжди. І раптом отаке... Не чекав від вас, не чекав...

Григір устав з канали, соромливо подивився

собі під ноги. Він хотів ще щось сказати, та голова випередив його:

— Ідіть, працюйте. Ми тут ще розберемосл. А до товариша Дзеня напишемо, що з вами проведена роз'яснювальна робота.

Вийшовши у приймальню, Григір постояв хвилинку, подумав, а потім прочинив двері кабінету і сказав:

— Як будете писати до Дзеня, то допишіть, що у школі всі дражили його Ступою. Забуд, їй-богу!

(„Дніпро”)

І СМІХ, І ГРІХ

ВВІЧЛИВІСТЬ

— Пробагте, будь ласка!

— За віщо?

— Я вам на ногу наступив. Ненароком.

— Не зув.

— Все одно пробагте.

— Кажу ж вам, що я нічого не зув.

— Дивно. Що ж у вас, нога дерев'яна?

— Сам ви дерев'яний... Пригепитесь, як реп'ях до собакого хвоста.

— Ні, я людина культурна, тому й вибагаюсь. А ви, з усього видаць, хамло!

— Сам ви хамло та ще й нахаба.

— Від такого зую.

— Пробагте ви мені! Забираю свої слова назад.

— Які це?

— Що ви дерев'яний і що ви нахаба.

— Дійшло, знагить?

— Буває. Погаряккував.

— То ж бо й воно. Тоді й мені пробагте.

— За віщо?

— Та кажу ж, що на ногу вам наступив.

— Уявіть, не зув. Йй-бо.

— Як же не зули, коли я ще помітив, що ви ногою дригнули.

— Нічим я не дригає.

— Однаге ви впертий, як осел.

— А ви свиня.

— Пробагте...

Іван Созивець
(„Перець”)

СКЛАДАЙТЕ НА ПРЕС-ФОНД ВІСНИКА!